

00

Basas statisticas e survistas

024-2100

Survista statistica da la Svizra 2021

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Departament federal da l'intern DFI
Uffizi federal da statistica UST

Uffizi federal da statistica

Espace de l'Europe 10
CH-2010 Neuchâtel

Infurmaziuns:

Telefon +41 58 463 60 11
info@bfs.admin.ch

Empustaziun da publicaziuns:

Telefon +41 58 463 60 60
www.statistik.admin.ch

Decleraziun dals segn:

Trais puncts (...) empè d'ina cifra signifitgan che quella è nunenconuschenta, perquai ch'ella n'è (anc) betg eruida.

In stritg (–) empè d'ina cifra stat per la valur «absolut nulla».

Ina cifra provisorica vegn inditgada cun il segn elevà «p».

Ina cifra tranter parantesas quadras « [ ] » stat per in coefficient da variaziun ch'è pli grond che 5 % (cifra statisticamain malsegira).

Abreviaziuns dals chantuns:

Vesair explicaziuns en la tabella pagina 4.

Arrundament:

En general vegnan las valurs arrundadas si resp. giu senza prender resguard dal total. En cas da differenzas tranter summas parzias adidas ed il total na vegnan las singulas valurs damai betg adattadas.

Funtaunas:

En la reproducziun da resultats statistics han ins per ordinari desisti d'inditgar las funtaunas. Infurmaziuns correspondentas chattais Vos en il portal statistic da la Svizra sut www.statistik.admin.ch

Editur:

Uffizi federal da statistica
Secziun diffusiuin e publicaziun
Mars 2021. Cumpara en rumantsch, tudestg, franzos, talian ed englais.

Redacziun:

Etienne Burnier

Grafica, layout:

Daniel von Burg, Etienne Burnier

Chartas:

ThemaKart (UST)

Translaziun:

Chanzlia federal, Berna

Lia Rumantscha, Cuira

Pagina dal titel:

Netthoevel & Gaberthüel, Biel;

Fotografia: © prasit – Stock.adobe.com

Concept grafic:

Roland Hirter, Berna

Numer d'empustaziun:

024-2100

ISBN:

978-3-303-00664-1

Cuntegn

Pled Sin Via	3
Populaziun	4
Spazi ed ambient	9
Lavur e salari	11
Economia publica	14
Pretschs	16
Industria e servetschs	17
Agricultura e selvicultura	20
Energia	21
Construir ed abitar	22
Turissem	23
Mobilitad e traffic	24
La Svizra e l'Europa	26
Bancas, assicuranzas	28
Segirtad sociala	29
Sanadad	32
Scolaziun e scienza	34
Cultura, medias e societad d'infurmaziun	37
Politica	39
Finanzas publicas	41
Criminalitad e dretg penal	43
Situaziun economica e sociala da la populaziun	45
Svilup durabel	49
Disparitads regiunalas	50
La Svizra e ses chantuns	51

Charas lecturas e chars lecturs

La Survista statistica da la Svizra è la publicaziun da referenza da l'Uffizi federal da statistica (UST). En tschintg linguas (tudestg, franzos, talian, rumantsch ed englais) preschenta ella ad in vast public ils pli novs trends e las datas las pli actualas davart ils temas ils pli impurtants da la statistica federala.

Questa ediziun cuntegna intginas novaziuns. I vegnan per exempel preschentadas tar l'infrastructura da transport en il chapitel Mobilitad e traffic datas davart las vias ed autostradas empè da las indicaziuns fin ussa davart las vias naziunalas e chantunalas.

Ultra da quai vegnan tematisadas en il chapitel Cultura, medias e societad d'infurmaziun las praticas culturalas e l'economia culturala. Plinavant pon ins constatar che la cuntrada cinematografica svizra è sa sviluppada considerablmain tranter la midada dal millenni e l'onn 2019. Il kino svizzer daventa pli e pli impurtant: la quota dals films svizzers mussads è s'augmentada entaifer circa 15 onns da 5% a 15%.

Ultra da l'incumbensa fundamentala da metter a disposiziun e da dera-sar infurmaziuns statisticas d'auta qualitat – en il center stat en quest connex l'utilisaziun multipla da las datas existentas per distgargiar las personas interrogadas – è il UST confruntà cun novas sfidas. D'ina vart duain las datas daventar pli vesavilas e pli accessiblas, da l'autra vart duai il potenzial da las datas vegnir explotà cumplainamain. Per far quai vegnan las metodas statisticas classicas complettadas cun metodas innovativas da la scienza da datas e da princips da l'intelligenza artificziala.

Pervia da la pandemia è l'onn 2020 stà sin tut il mund in onn difficil. Er il UST ha stui s'adattar per garantir l'elavuraziun da las statisticas centralas per noss pajais e per ademplir la dumonda particularmain gronda d'infurmaziuns statisticas da vart da las medias e da differentas gruppas en mira. A medem temp èn vegnids definids ils proxims pass en il program statistic pluriannual da la Confederaziun 2020–2023 sco er en la nova strategia da fatschenta.

Sin nossa pagina d'internet www.statistica.admin.ch chattais Vus tut las infurmaziuns davart las differentas domenas da la statistica federala.

Buna lectura!

Georges-Simon Ulrich

Directur
Uffizi federal da statistica (UST)

Neuchâtel, mars 2021

Populaziun residenta permanenta en ils chantuns l'onn 2019

La fin da l'onn	Total en 1000	Esters en %	Citadins en %	Speszezza per km ²	Creschientscha 2010–2019 en %
Svizra	8 606,0	25,3	84,8	215,2	9,4
Turitg (ZH)	1 539,3		99,3	926,8	12,1
Berna (BE)	1 039,5	16,6	74,7	178,0	6,1
Lucerna (LU)	413,1	18,8	63,9	289,1	9,4
Uri (UR)	36,7	12,6	88,6	34,7	3,6
Sviz (SZ)	160,5	21,9	82,1	188,5	9,4
Sursilvania (OW)	37,9	14,7	27,6	78,9	6,6
Sutsilvania (NW)	43,1	14,8	50,5	178,5	5,0
Glaruna (GL)	40,6	24,2	76,7	59,6	5,1
Zug (ZG)	127,6	28,3	100,0	616,2	12,9
Friburg (FR)	321,8	22,8	74,8	202,0	15,5
Soloturn (SO)	275,2	22,9	85,9	348,2	7,8
Basilea-Citad (BS)	195,8	36,6	100,0	5 300,2	5,9
Basilea-Champagna (BL)	289,5	23,1	97,6	559,2	5,5
Schaffusa (SH)	82,3	26,1	89,7	276,2	7,8
Appenzell Dadora (AR)	55,4	16,5	76,6	228,3	4,6
Appenzell Dadens (AI)	16,1	11,3	0,0	93,5	2,8
Son Gagl (SG)	510,7	24,4	82,4	261,8	6,6
Grischun (GR)	199,0	18,8	44,9	28,0	3,3
Argovia (AG)	685,8	25,3	85,0	491,6	12,2
Turgovia (TG)	279,5	25,2	67,0	323,9	12,5
Tessin (TI)	351,5	27,6	92,8	128,2	5,3
Vad (VD)	805,1	33,0	89,6	285,4	12,9
Vallais (VS)	345,5	22,6	78,9	66,3	10,5
Neuchâtel (NE)	176,5	25,3	87,8	246,3	2,6
Genevra (GE)	504,1	40,0	100,0	2 050,8	10,1
Giura (JU)	73,6	14,7	53,7	87,8	5,1

Populaziun residenta permanenta en las citads grondas l'onn 2019

	Citad		Aglomeraziun	
	en 1000	Creschientscha 2010–2019 en %	en 1000	Creschientscha 2010–2019 en %
Turitg	420,2	12,7	1 401,8	12,2
Genevra	204,0	8,8	603,2	10,7
Basilea	173,2	6,1	552,9	6,1
Losanna	139,4	9,1	427,9	12,8
Berna	134,6	8,2	422,1	7,6
Winterthur	113,2	11,7	145,1	11,2
Lucerna	82,3	6,2	233,5	8,2
Son Gagl	76,1	4,3	167,6	4,4
Lugano	62,6	3,9	150,2	6,3
Bienna	55,6	8,6	107,8	8,4

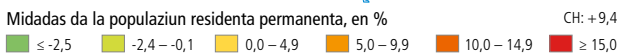
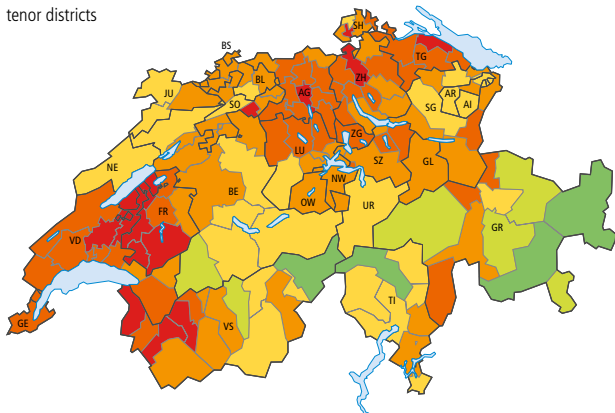
La gronda part da la populaziun abita en territoris urbans

84,8% da la populaziun abitan oz (2019) en territoris cun caracter urban (territori central urban e territoris sut l'influenza dals territoris centrals urbans). Quasi la mesadad da la populaziun urbana abita en ina da las tschintg aglomeraziuns las pli grondas da la Svizra (Turitg, Genevra, Basilea, Berna e Losanna).

L'onn 2019 è la creschientscha da la populaziun en ils territoris cun caracter urban pli exprimida che la creschientscha ordaifer l'influenza dals territoris centrals urbans (2019: +0,8% envers +0,5%).

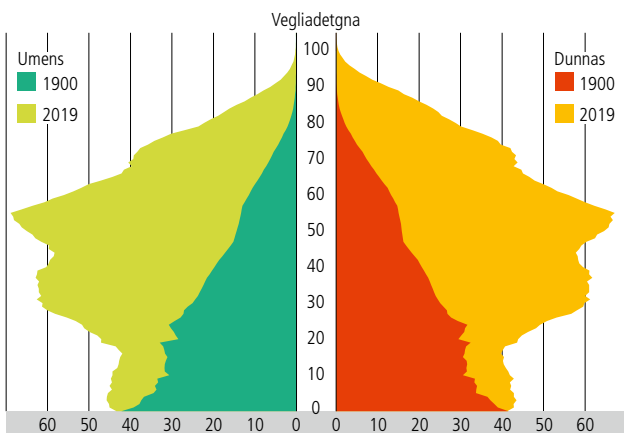
Creschientscha da la populaziun 2010–2019

tenor districts

Structura da vegliadetgna da la populaziun

Dumber da persunas en 1000

La societad vegn pli e pli veglia

En il decurs dal 20. tschientaner è creschida la quota da las persunas pli veglias (65 onns e dapli), entant che la quota dals giuvenils (20 onns e damain) e da las persunas en la vegliadetgna da lavur (20 fin 64 onns) è sa reducida. Uschia è la furma da la piramida da vegliadetgna sa midada d'ina «piramida» ad in «aviez» (2019), che vegn dominà da las annadas cun bleras naschientschas 1940 fin 1971. Visavi ellas stat ina generaziun giuvna ch'è dotata main bain. La quota da las persunas da 65 onns e dapli dastgass s'augmentar fin l'onn 2050 da 18,7% (2019) a 25,6%.

Naschientschas vivas il 2019

Total	86 172
Mats per 100 mattas	104,9
Quota da naschientschas vivas ordaifer la letg en %	26,5
Dumber media dals uffants per dunna ¹	1,5

1 Dumber dals uffants che ina dunna parturescha en il decurs da sia vita, sch'ins prenda sco basa ils dumbers da naschientschas tenor vegliadetgna en l'onn observà

Mortoris il 2019

Total	67 780
Vegliadetgna	
0–19 onns	459
20–39 onns	784
40–64 onns	7 146
65–79 onns	17 245
≥80 onns	42 146

Migraziuns internaziunalas il 2019

Immigraziun	169 573
da quellas esters	145 608
Emigraziun	126 221
da quellas esters	94 859
Saldo da migraziun	43 352
Svizzers	-7 397
Esters	50 749

Migraziuns internas² il 2019

Total arrivads e partids 517 734

2 Migraziuns tranter las vischnancas politicas, senza migraziuns entaifer ina vischnanca

Maridaglias il 2019

Total	38 974
Svizzer/Svizra	18 769
Svizzer/Estra	7 831
Ester/Svizra	6 160
Ester/Estra	6 214
Vegliadetgna media tar la maridaglia	
Umens nubils	32,3
Dunnas nubilas	30,1

Divorzis il 2019

Total	16 885
Cun uffants minorens (%)	46,6
Durada da la lètq	
0–4 onns	1 973
5–9 onns	3 924
10–14 onns	3 291
15 onns e dapli	7 697
Cifra da divorzis en total ³	41,1

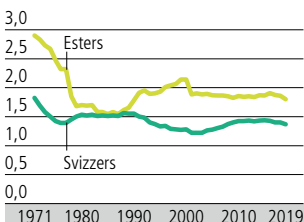
3 Quota da las lètqs che vegnan spartidas baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da divorzi en l'onn observà

Naschientschas da plirs uffants⁴ il 2019

Total	1 448
da quellas naschientschas da schumellins	1 426

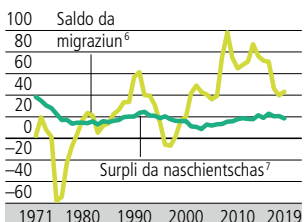
4 Total da naschientschas; vivas e parts morts

Dumber da naschientschas total⁵

5 Uffants en media per dunna; vesair annotaziun 1

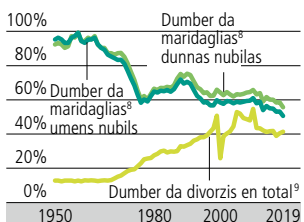
Saldo da migraziun e surpli da naschientschas en 1000

6 Fin 2010 inclus midada da status, a partir dapi il 2011 inclus cunfins da la populaziun residenta na permanenta

7 Naschientschas vivas minus mortoris

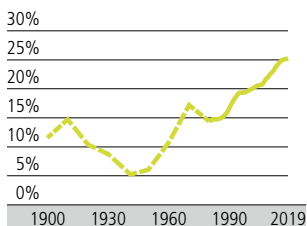
Maridaglias e divorzis

8 Quota (%) da las dunnas resp. dals umens nubils sut 50 onns, che vegnan a maridar baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da maridar en l'onn observà

9 Vesair annotaziun 3. A partir da 2011, ils divorzis tranter dus personas esters èn betg tut registradas

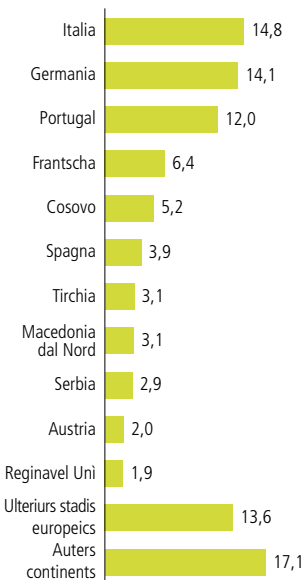
Quota da la populaziun residenta permanenta estra

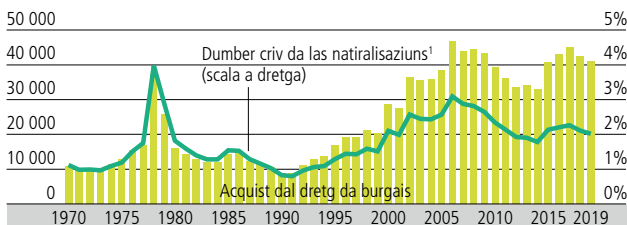
Popolaziun residenta permanenta e non permanenta estra tenor permessiun da dimora il 2019

	en 1000
Total	2 251,3
Dimorant (attest B)	710,9
Domicilià (attest C)	1 356,7
Funcziunaris internaziunals e diplomats	30,2
Dimorant temporar (attest L)	81,6
Requirent d'asil (attest N)	11,7
Persunas admissas provisoricamain (attest F)	48,0
Betg attribui	12,1

Popolaziun residenta permanenta estra tenor nazionalitad 2019 en %

Acquist dal dretg da burgais svizzer

1 Dumber dals acquisti dal dretg da burgais sin basa da 100 dimoras e persunas cun ina permessiun da domicil sin l'entschatta da l'onn

Popolaziun estra: passa la mesadad è naschida en Svizra u è domiciliada qua dapi almain 10 onns

25,3% da la populaziun permanenta en Svizra èn estras ed esters. Dapli che la mesadad da las abitantas e dals abitants senza passaport svizzer (56,47%) viva dapi 10 onns u dapli en il pajais u è gia naschida qua. L'onn 2019 èn 41 127 persunas (2,0% da la populaziun permanenta estra) daventadas burgaisas svizas. La populaziun estra è giuvna: da 100 persunas en la vegliadetgna da gudogn (20 fin 64 onns) han mo 11 persunas 65 onns e dapli (Svizzers: 38). 29,4% dals uffants naschids en Svizra l'onn 2019 han ina nazionalitad estra. L'onn 2019 è il dumber da las immigraziuns sa sminui per 0,3% envers l'onn precedent. 59,5% da las persunas immigradas derivan da pajais commembers da la UE resp. da la AECL.

Las furmas da las chasadas daventan pli multifaras

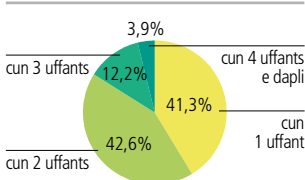
L'onn 2019 appartegnevan mo 25% da las chasadas privatas al tip «pèr cun uffant(s) sut 25 onns». Da las chasadas cun almain in uffant sut 25 onns èn 16% perchasas monogenituralas e 6% famiglias da patchwork: Questas quotas autas èn il resultat da blers divorzis (16 885 l'onn 2019). Ultra da quai è il dumber da naschientschas illegitimas pli che sa dublegià tranter l'onn 2000 e 2019 dad 11% sin 26%. La decisiun da sa maridar e da fundar ina famiglia vegn tratga adina pli tard: La vegliadetgna da l'emprima maridaglia è sa spustada tar las dunnas da 24,1 onns (1970) a 30,1 onns (2019) e tar ils umens da 26,5 a 32,3 onns. La vegliadetgna media da las mammas tar l'emprima naschientscha è s'augmentada da 27,8 a 32,1 onns (2019). L'onn 2019 avevan circa 8 da 10 mammas in'activitad da gudogn – dentant per la gronda part mo a temp parzial. Ils babs lavuran anc adina oravant tut a temp cumplain.

Chasadas privatas il 2019 en 1000

Total	3 804,8
Chasadas d'ina persuna	1 371,3
Pèrs senza uffants	1 034,5
Pèrs cun uffant(s) sut 25 onns	932,6
Genitur sulet cun uffant(s) sut 25 onns	180,4
Autras chasadas cun pliras persunas	285,9

Chasadas da famiglias cun uffants il 2019

Mo uffants sut 25 onns

Linguas principalas il 2019¹ en %

Tudestg	62,7
Franzos	22,8
Talian	8,3
Rumantsch	0,5
Englais	6,5
Portugais	3,5
Albanais	2,8
Serb e croat	2,3
Spagnol	2,4
Linguas tircas	1,1
Ulteriuras linguas	6,3

¹ Populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns in ina chasada privata. Pussaivel da numnar pliras linguas

Appartegnientscha religiosa il 2019² en %

Protestant	22,5
Catolic-roman	34,4
Autras cuminizanzas cristianas	5,7
Cuminanzas religiosas giudaicas	0,2
Cuminanzas islamicas	5,5
Autras baselgias e cuminizanzas religiosas	1,3
Nagina appartegnientscha religiosa	29,5
Senza indicaziun	0,8

² Populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns in ina chasada privata

La convivenza è ina sfida

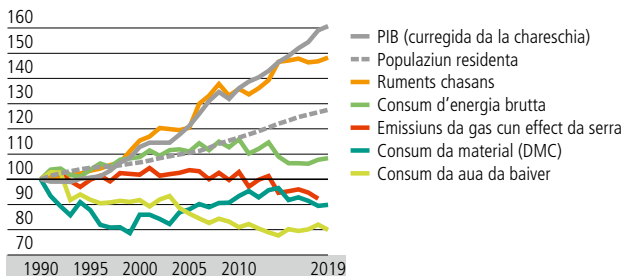
L'onn 2018 sa sentivan 34% da la populaziun residenta da la Svizra eventualmain disturbads da la preschientscha da personas che vegnan consideradas sco «autras» causa lur naziunalitad, lur religiun, lingua u lur colur da la pel. Malgrà quai sa mussa la populaziun per gronda part averta. Ella s'exprima maioritarmain per dapli dretgs per personas estras, oravant tut per il dretg sin la reuniun da la famiglia (2018: 61% persunter). 59% èn da l'avis ch'il rassissem saja in problem serius da la societad e 55% èn da l'opiniun che l'integraziun da las migrants e dals migrants en Svizra funcziunia bain.

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Populaziun

Utilisaziun da las resursas ed emissiuns

Index 1990 = 100

Per ordinari van la creschientscha da l'economia e la creschientscha da la populaziun maun en maun cun in augment dal consum da las resursas naturalas e da las emissiuns – nun che las modas da cumporment vegnian midadas u ch'il progress tecnologic procura per ina meglra effizienz. Quai la quantidad da ruments chasans che resulta correspunda circa al svilup dal product interior brut PIB. Autra è la situaziun per exempel tar las emissiuns da gas cun effect da serra ch'èn restadas relativ constantas dapi l'onn 1990. Tar il consum d'aua da baiver han ils basegns d'ina populaziun e d'ina economia creschenta schizunt pudì vegnir cuvrìds cun in engaschament pli pitschen.

Utilisaziun dal terren

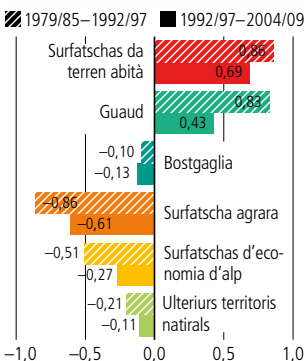
Perioda da relevaziun 2004–2009

	km ²	%
Surfatscha totala	41 290	100
Guaud, bostgaglia	12 930	31,3
Surfatscha agrara	9 678	23,4
Economia d'alp	5 139	12,4
Surfatscha da terren abità	3 079	7,5
Auas	1 774	4,3
Ulteriurs territoris naturalis	8 690	21,0

Entaifer 24 onns èn las surfatschas d'abitadi creschidas per 23%, oravant tut sin donn e cust da surfatschas agriculas. Tenor las cifras las pli novas cuvran ils abitadis 7,5% da la surfatscha da la Svizra, 4,7% dal terren èn sigillads.

Midada da l'utilisaziun dal terren

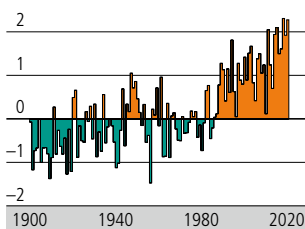
en meters quadrat per secunda

Divergenza da la temperatura

Divergenza da la valur media

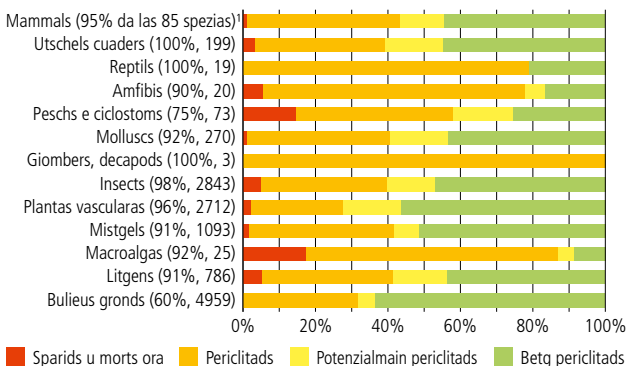
1961–1990, en °C

La temperatura da l'aria variescha d'in onn a l'auter e po esser caracterisada da periodas pli fraidas u pli chaudas. En Svizra èn vegnìds registrads ils sis onns ils pli chauds dapi il cumenzament da las mesiraziuns 1864 daplì l'onn 2010, e l'onn 2018 è stà l'onn il pli chaud fin ussa.

Animals e plantas periclitads (glistas cotschnas)

Stadi: 1994–2018 tut tenor spezia

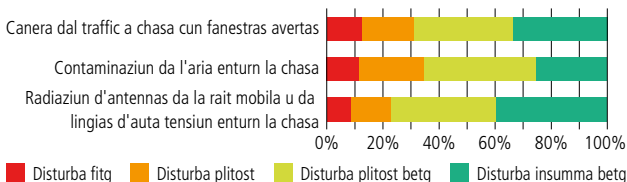

1 Exempel per leger: Il stadi da periclitaziun è vegni valità per 95% da las 85 spezias da mammals. Per las ulteriuras spezias è la basa da datas insufficienta.

En Svizra èn enconuschentas 46 000 spezias da plantas, da bulieus e d'animals. Da las spezias examinadas sa chattan 35% sin la glista cotschna, q.v.d. ch'ellas valan sco periclitadas, sparidas u extinguidas.

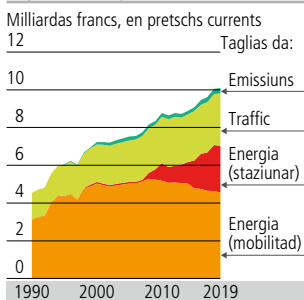
Percepiun da las cundiziuns da l'ambient en il cuntorn residenzial il 2019

Part da la populaziun

L'onn 2019 han 31% da la populaziun resenti la canera dal traffic a chasa cun fanestras avertas sco fitg disturbant u sco plitgunsch disturbant. Areguard la contaminaziun da l'aria enturn la chasa èn 34% stads da questa opiniun e 23% en quai che pertutga la radiaziun da conducts da current ferm u d'antennas da la rait mobila.

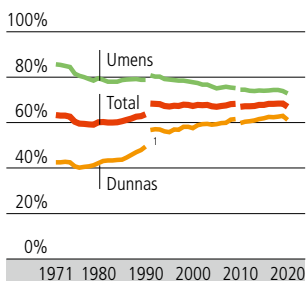
Entradas resultonds da taglias ecologicas

Taglias ecologicas rendan rauba e servetschs nuschaivels a l'ambient pli chars e dattan als consumers ed als producents in impuls da resguardar las consequenzas da lur decisions. L'onn 2019 importavan las entradas da questas taglias 5,1% da tut las entradas da taglias e da contribuziuns socialas.

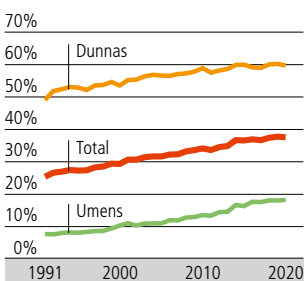
► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html
→ Chatter statisticas → Spazi ed ambient

Persunas cun activitad da gudogn
en % da la populaziun permanenta (15+)

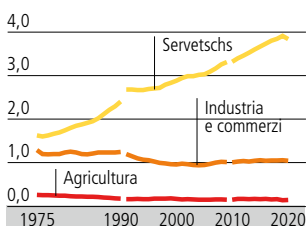

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1991 resp. dal 2010

Persunas che lavuran a temp parzial
en % da las pers. cun activitad da gudogn

Persunas cun activitad da gudogn¹
tenor secturs economic en miu.

1 Nova metoda da calcular a partir dal 1991 resp. dal 2010

Persunas cun activitad da gudogn
tenor status d'activitad¹

Populaziun permanenta, en 1000

2. quartal	2019	2020
Total	4 723	4 637
Independents	603	586
Commembers da la famiglia	87	84
Lavurants	3 836	3 777
Emprendists	197	190

1 Definiziun sociologica

Persunas cun activitad da gudogn tenor
status da dimora e schlattaina

en 1000

2. quartal	1991	2000	2005	2010	2015	2020
Total	4 042	4 014	4 126	4 480	4 890	5 023
Svizzers/Svizras	3 014	3 069	3 094	3 268	3 398	3 401
Esters/estras	1 028	944	1 032	1 211	1 492	1 622
DomiciliadAs	534	569	557	584	687	771
DimorantAs	172	175	228	337	433	441
StagiunariAs ¹	85	25	–	–	–	–
CunfinariAs	183	140	176	230	299	340
DimorantAs temporarAs	21	20	53	42	46	37
Ulteriurs esters	34	15	18	17	26	34
Umens	2 370	2 265	2 284	2 473	2 662	2 733
Dunnas	1 672	1 749	1 842	2 007	2 228	2 291

1 Dapi il 1-06-2002 na vegnan emessas naginas permissiuns stagionalas pli

Cler augment da la participaziun a l'activitad da gudogn da vart da las dunnas

Tranter ils onns 2015 e 2020 è il dumber da las dunnas cun activitad da gudogn creschi levamain pli fitg che quel dals umens cun activitad da gudogn (+2,9% sin 2,291 milliuns en cumparegliaziun cun +2,5% sin 2,726 milliuns). Trais da tschintg dunnas lavuran a temp parzial (2015: 60,0%; 2020: 59,7%). Tar ils umens èn quai stgars 20%, ma er tar els è l'activitad da gudogn a temp parzial s'augmentada levamain (+1,9 puncts procentuals sin 18,3%). La participaziun a l'activitad da gudogn pli gronda da vart da las dunnas ha in connex cun la terziarisaziun da l'economia: 87,2% da las dunnas cun activitad da gudogn lavuravan l'onn 2020 en il sector terziar (umens: 67,4%). L'activitad da gudogn a temp parzial exista cunzunt en il sector da servetschs (9 da 10 plazzas parzialas).

Lavurantas estras e lavurants esters

In factur impurtant sin il martgà da lavur svizzer èn las lavurantas estras ed ils lavurants esters. Dapi ils onns 1960 è lur quota sur 20 % ed ha importà l'onn 2019 tut en tut 31,7%. Ina impurtanza speziala han las persunas estras en il sector industrial (2019: 39,2%; sector da servetschs: 30,3%).

L'onn 2019 eran 78,3% da las persunas estras cun activitad da gudogn burgaisas d'in pajais da la UE u da la AECL. Stgars dus terzs da la populaziun permanenta derivanta da la UE ha ses origin en la Germania (23,0%), en l'Italia (20,7%) ed en il Portugal (19,4%).

Quota da dischoccupaziun¹ tenor regiun gronda e tenor ulteriuras caracteristicas

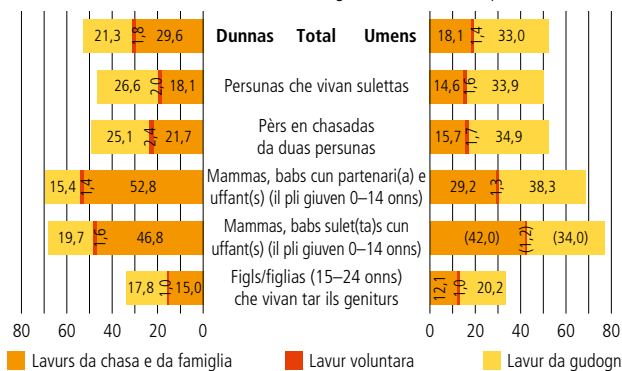
2. quartal	2005	2010	2015	2019	2020
Svizra	4,4	4,6	4,4	4,2	4,6
Regiun dal Lai da Genevra	6,5	7,0	6,7	7,4	7,3
Espace Mittelland	4,0	4,6	3,7	3,6	4,1
Svizra dal nordvest	4,1	4,7	3,8	3,0	4,6
Turitg	4,2	4,0	4,3	4,3	3,8
Svizra da l'ost	3,8	3,7	3,7	3,0	4,2
Svizra centrala	2,9	3,1	3,4	(2,1)	(2,2)
Tessin	6,1	(5,2)	6,5	5,5	6,5
Umens	3,9	4,3	4,3	3,9	4,8
Dunnas	5,1	5,1	4,6	4,4	4,4
Svizras e Svizzers	3,2	3,5	3,1	3,0	3,4
Persunas estras	8,9	8,5	8,2	7,3	7,6
15–24 onns	8,8	7,5	6,9	6,2	8,4
25–39 onns	4,4	5,2	4,8	4,2	4,5
40–54 onns	3,3	3,8	3,9	3,9	4,2
55–64 onns	3,7	3,4	3,5	3,9	3,8

¹ Quota da persunas senza gudogn tenor ILO

(Cifra): generalisaziun sin basa da main che 50 observaziuns. Ils resultats ston esser interpretads cun gronda prudientscha

Temp impundì per lavur da gudogn, lavurs da chasa et da famigli e lavur voluntara il 2016

Persunas da 15–64 onns tenor situaziun da famiglia, en uras en media per emna

(Cifra): generalisaziun sin basa da main che 50 observaziuns. Ils resultats ston esser interpretads cun gronda prudientscha.

Participaziun a la lavur voluntara il 2016

en % da la populaziun residenta permanenta a partir da 15 onns

	Total	Informal	Instituzionalisada
Total	42,7	31,7	19,5
Umens	41,4	28,4	21,7
Dunnas	44,0	34,9	17,4

Paja brutta mensila¹ tenor grond regiun, economia complessiva il 2018

Mediana, en francs

	Total	Professional posiziun			
		a	b	c	d
Svizra	6 538	10 317	8 480	7 114	5 963
Regiun dal Lai da Geneva (VD, VS, GE)	6 600	11 178	9 114	7 320	5 999
Espace Mittelland (BE, FR, SO, NE, JU)	6 511	9 848	8 099	6 962	6 085
Nordvest da la Svizra (BS, BL, AG)	6 714	10 643	8 453	7 480	6 118
Turigt (ZH)	6 965	11 133	9 479	7 717	6 086
Svizra Orientala (GL, SH, AR, AI, SG, GR, TG)	6 118	8 852	7 535	6 539	5 704
Svizra Centrala (LU, UR, SZ, OW, NW, ZG)	6 438	9 666	7 904	6 823	5 933
Tessin (TI)	5 363	8 254	[6 338]	5 813	4 852

¹ Paja dal mais standardisada: equivalent da temp cumplain a basa da 4 1/3 emnas a 40 uras da lavur.

Componentas da la paja: paja brutta, incl. 1/12 da la 13avla paja mensila ed 1/12 dals pajaments spezial annuals

a = cader suprem, cader superiur e cader mesaun; b = cader bass;

c = cader il pli bass; d = senza funcziun da cader

Salaris bass

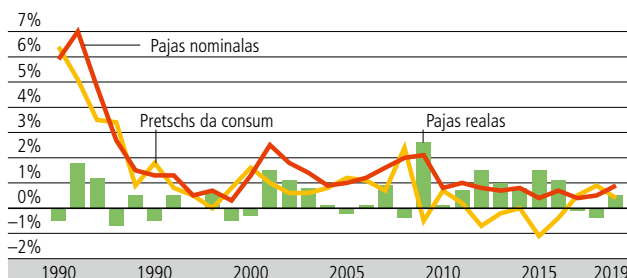
Il dumber da plazzas cun salaris bass (plazzas a temp cumplain cun in salari mensil brut da main che 4359 francs) è creschì levamain l'onn 2018 sin totalmain 353 000 (2016: 329 000). Grondas quotas da plazzas cun salaris bass avevan ils secturs economics commerzi en detagl (24,4%), gastronomia (44,7%), producziun da vestgadira (56%) e servetschs persunals (57,3%). Passa 480 000 persunas resp. 12,1% da tut las lavurantas e da tut ils lavurants han survegnì in salari bass, da quai eran 64,4% dunnas (2016: 66,4%).

Differenza dals salaris tranter dunnas ed umens

En l'economia generala importava la differenza dals salaris tranter dunnas ed umens 11,5% l'onn 2018. L'onn 2016 eran quai anc 12,0% e l'onn 2014 anc 12,5%. En il sector privat gudagnavan las dunnas tut en tut 14,4% damain ch'ìls umens, en il sector public 11,4% damain. Questas differenzas dals salaris specificas per las schlattainas sa laschan declerar per part tras caracteristicas structuralas e tras activitads differentas (en spezial il nivel da responsabladad a la plazza da lavur u il sector economic). Ellas mussan ch'ìl personal feminin e masculin n'è betg integrà en moda eguala en il martgà da lavur.

Svilup da las pajas nominalas, dals pretschs da consum e da las pajas realas

Midadas visavi l'onn precedent, en %

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Lavur e salari

Creschientscha economica moderada da l'economia svizra durant l'onn 2019

L'onn 2019 è l'economia svizra creschida – mesirà al product interieur brut (PIB) – per 1,1% (envers ils pretschs da l'onn precedent), q.v.d. per quasi 2 puncts procentuals main ferm che la creschientscha reala da l'onn 2018.

Quest augment moderà è capità en in martgà disfavraivel cun activitads commercialas regressivas, cun la mancanza d'occurrènz da sport internaziunalas e cun ina contribuziun levamain negativa dal commerzi cun l'exteriur. Senza tegnair quint da l'aur nunmonetar è il saldo da la bilantscha dals bains e dals servetschs sa diminui l'onn 2019 per 0,7%. Questa diminuziun sa lascha declerar tras il saldo pli bass da la bilantscha dal sector terziar (–34,7%). Il saldo da la bilantscha dals bains (senza l'aur nunmonetar) è s'augmentà (+7,7%). Il minus tar il saldo da la bilantscha dals servetschs resulta per l'ina d'ina diminuziun dals servetschs exportads (–3,0%) e per l'otra d'in augment dals servetschs importads (+2,0%). Responsabla per il saldo pli aut da la bilantscha dals bains (senza l'aur nunmonetar) è la creschientscha pli ferma dals exports – en cumparegliaziun cun ils imports (+3,9% resp. +2,5%) – cunzunt en l'industria chimica e farmaceutica.

Suenter quatter onns cun ina ferma creschientscha, dal 2014 fin il 2017, èn las investiziuns en l'equipament ed en la construcziun puspè s'augmentadas levamain (+1,2%). Quest augment fiss stà pli ferm, sche las investiziuns en la construcziun na fissan betg sa diminuidas (–0,5%). Sa basond sin il princip da producziun ha il mastergn elavurant cuntinuà cun sia creschientscha (+2,6%). Tut en tut han er las autras branschas registrà in augment. Las unicas excepziuns degnas da menziunar èn il commerzi (–1,2%) e la branscha «art, divertiment e recreaziun» (–10,2%). Il ferm regress da questa ultima branscha deriva dal fatg, che l'onn 2019 n'han betg gi lieu ni gronds turniers da ballape internaziunalas ni gieus olimpics.

Il product interieur brut (PIB) e sias componentas

Midada cumpareglia cun l'onn precedent en %, a pretschs da l'onn precedent

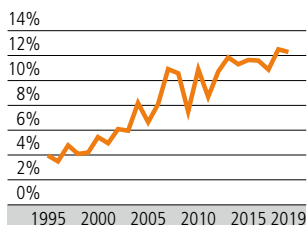
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PIB	1,9	1,2	1,8	2,4	1,7	2,0	1,6	3,0	1,1
Expensas da consum	1,4	1,8	2,2	1,2	2,1	1,4	1,1	0,8	1,3
Investiziuns bruttas	13,1	–7,0	–7,0	7,3	0,7	–0,9	2,6	1,8	1,5
Exports	4,0	1,0	13,8	–6,2	4,1	6,5	–0,3	3,4	–0,2
Imports	9,0	–2,4	12,5	–7,3	4,8	5,3	–0,9	0,4	–0,1
PIB en milliardas francs a pretschs currents	641	649	661	673	676	685	694	720	727

L'impurtanza da las relaziuns cun il rest dal mund

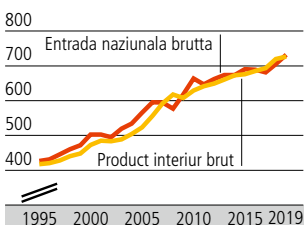
Dapi l'onn 1997 è oravant tut il commerzi cun l'exteriur stà il motor da creschientscha per il PIB. Buns temps per il commerzi cun l'exteriur van perquai a pèr cun ina ferma expansiun economica. Ils exports durant ils onns da conjuntura auta (1997 fin 2000 e 2004 fin 2007) han contribui il pli fitg a la creschientscha dal PIB. Ils exports dinamics han procurà per ina creschientscha da la quota da la bilantscha commerciala (exports minus imports) al PIB. Quai demussa l'impurtanza creschenta dal rest dal mund per l'economia svizra. L'onn 2009 ha la Svizra pia patì cleramain da la deblezza da l'economia mundiala. Quella

ha chaschunà ina contribuziun negativa dal commerzi cun l'exteriur. Dapi la crisa finanziaia da l'onn 2008 è la contribuziun dal commerzi cun l'exteriur a la creschientscha dal PIB daventada pli labila. L'onn 2019 è questa contribuziun stada negativa. Tuttina è s'augmentà il retgav naziunal brut per 3,8% (2018: 3,5%). Quest svilup resulta principalmain dal fatg, ch'ils retgavs da facultad ch'èn vegnids pajads a l'exteriur (-24,2%), èn sa diminuids pli fitg ch'ils retgavs da facultad ch'èn vegnids retschavids da l'exteriur (-10,7%). La diminuziun dals retgavs da facultad ch'èn vegnids pajads a l'exteriur e dals retgavs ch'èn vegnids retschavids da l'exteriur è en tuts dus cas d'attribuir ad ina diminuziun da las entradas da las investiziuns directas.

Muntada da la quota exteriura al PIB tenor ils pretchs actuals

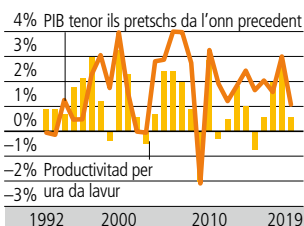

PIB ed ENB tenor ils pretchs actuals en milliardas francs svizzers

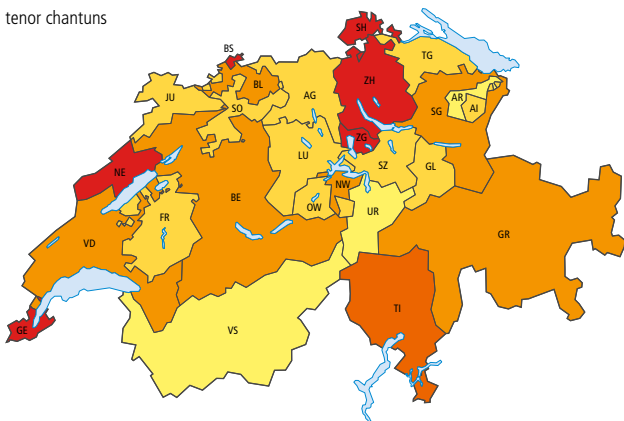
Sche l'activitad economica che vegn mesirada cun il PIB è enconuschenta, po er vegnir eruida l'effizienz, cun la quala vegnan applitgads ils facturs da produziun (lavor e chapital). L'effizienz da la lavor resulta da la productivitad da lavor tenor uras da lavor prestadas, q.v.d. da la creaziun da valor che resulta durant in'ura da lavor.

Rata da creschientscha annuala

Product interieur brut per abitant il 2018

tenor chantuns

Product interieur brut per abitant en pretchs currents, en mili francs

< 60,0   60,0 – 69,9   70,0 – 79,9   80,0 – 89,9   ≥ 90,0   CH: 84,5

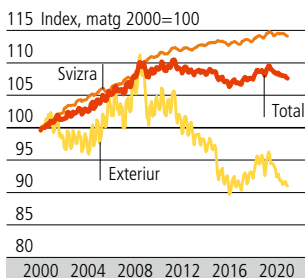
► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Economia publica

Svilup dals pretschs da consum

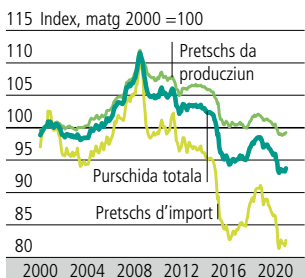
Midada da las medias annualas en %

	2016	2017	2018	2019	2020
Total	-0,4	0,5	0,9	0,4	-0,7
Victualias e bavrondas senza alcohol	0,4	0,4	1,3	0,1	0,1
Bavrondas cun alcohol e tubac	-0,5	0,5	0,7	0,8	1,0
Vestgadira e chalzers	1,3	2,8	1,6	1,9	0,3
Abitar ed energia	-0,1	1,2	1,3	0,4	-0,2
Rauba da chasa e tegnairchasa	-2,2	-1,8	-0,5	1,7	-0,4
Tgira da la sanadad	-0,4	-0,5	-1,0	-0,2	-0,8
Traffic	-2,4	1,5	2,7	0,4	-3,4
Transmissiun d'infurmaziuns	-1,5	-1,6	0,4	0,8	-0,2
Temp liber e cultura	0,8	1,0	1,7	-0,3	-2,7
Instrucziun	0,8	0,9	1,1	0,7	0,8
Restaurants ed hotels	-0,2	0,4	0,5	0,6	0,4
Ulteriura rauba e servetschs	-1,8	-0,4	0,5	0,6	-0,3

Pretschs da consum tenor la derivanza dals brains

Index dals pretschs da produziun e d'import

Indeks dals nivels da pretsch en cumparegliaziun internaziunala il 2019

UE-27 = 100

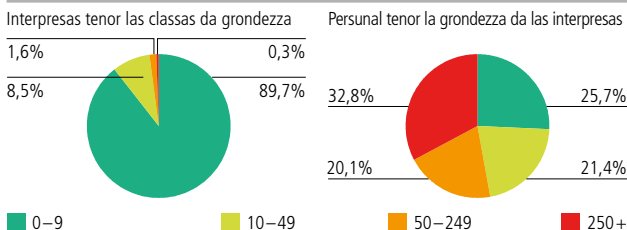
	Svizra	Germania	Frantscha	Italia
Product interieur brut	155	111	109	100
Consum individual effectiv	174	108	110	103
Victualias e bavrondas senza alcohol	163	101	115	109
Bavrondas cun alcohol, tubac e narcotics	128	101	126	100
Vestgadira e chalzers	126	99	108	99
Abitar, aua, electricidad, gas ed auters combustibels	194	118	121	99
Interiurs, equipament e tegnairchasa	131	105	106	101
Tgira da la sanadad	218	108	100	126
Traffic	122	107	107	99
Transmissiun d'infurmaziuns	151	120	94	88
Temp liber e cultura	153	107	106	100
Educaziun ed instrucziun	271	124	101	99
Restaurants ed hotels	166	103	123	104
Ulteriura rauba e servetschs	173	102	105	101
Consum collectiv effectiv	180	124	124	108
Investiziuns bruttas en indrizs ed implants	137	121	102	88
Maschinas ed apparats	112	97	104	98
Industria da construcziun	175	144	101	82
Software	108	97	100	101

Passa 99% da las interpresas en IPM

Passa 99 % da tut las interpresas en Svizra en IPM, q.v.d. interpresas pitschnas e mesaunas cun main che 250 persunas employadas. L'onn 2018 era la quota da microinterpresas (main che 10 persunas employadas) en il sector terziar pli gronda ch'en il sector secundar (90,6% envers 80,1%). Correspondentamain differenta è er la grondezza mesauna da las interpresas (sector terziar: 7,2 persunas employadas; sector secundar: 12,2 persunas employadas). Tut en tut lavuran dapli che dus terzs da las persunas employadas en IPM, circa in terz en interpresas grondas (a partir da 250 persunas employadas). In pau dapli ch'in quart da las plazzas da lavur (25,7%) tutga a las microinterpresas, dapli ch'in tschintgavel (21,4%) ad interpresas cun 10 fin 49 persunas employadas. L'onn 2018 avevan las interpresas da l'economia da martgà ina quota da 72,2% da l'occupaziun totala dal sector terziar. En interpresas da l'economia da martgà eran employadas totalmain 157 003 persunas en il sector primar, 1 100 708 en il sector secundar e 3 263 308 en il sector terziar. Tar las interpresas da l'economia da martgà han ils fatgs da sanadad ed il commerzi en detagl las pli bleras persunas employadas (radund 415 513 resp. 341 628 persunas employadas).

Grondezza da las interpresas¹ il 2018

¹ Mo interpresas da l'economia da martgà. La grondezza da las interpresas sa drizza tenor il dumber da persunas occupadas

Interpresas basadas sin l'economia da martgà ed employads tenor branschas

NOGA 2008, en 1000	2018	
	Interpresas	Employads
Total	592,7	4 521,0
Sector 1	52,3	157,0
Sector 2	90,3	1 100,7
da quai:		
Produczion da vivondas, bavrondas e da products da tubac	4,5	98,6
Fabricaziun da textiliis, vestgids, rauba da pel	2,5	14,7
Fabricaz, da rauba da lain, da palpieri e da products da stampa	9,5	65,9
Fabricaziun da products farmaceutics	0,7	30,1
Fabricaziun da products da metal	7,3	86,9
Fabricaziun d'uras e d'apparats d'elavuraziun da datas	2,0	113,0
Fabricaziun d'equipaments electricis	0,8	31,5
Provediment d'energia	0,8	31,1
Construcziun auta e bassa	9,3	110,5
Sector 3	450,2	3 263,3
da quai:		
Commerzi a l'engrossa	22,7	226,9
Commerzi en detagl	34,4	341,6
Alloschament	5,3	74,2
Gastronomia	23,0	171,0
Servetschs informatics ed auters servetschs d'infurmaziun	16,9	100,2
Prestaziun da servetschs finanziaus ed assicuranzas	6,5	180,2
Activitads d'architectura e d'inschigneria	24,7	130,8
Prestaziun d'ulteriurs servetschs da support	3,4	19,9
Sanadad publica e agid social	66,2	465,7

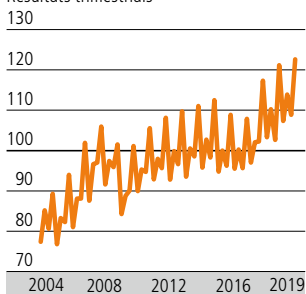
Demografia da las interpresas il 2018

Divisiuns d'economia (NOGA 2008)	Interpresas novas	Plazzas creadas per interpresas novas	Interpresas cun grond creschientscha
Total	39 608	54 052	4 440
Sectur 2	5 048	8 196	1 026
Industria ed energia	1 861	2 793	570
Industria da construcziun	3 187	5 403	456
Sectur 3	34 560	45 856	3 414
Commerzi e reparaturas	4 332	5 987	516
Transport e deposit	1 099	1 440	204
Restauraziun, alloschament	1 310	2 785	281
Infurmaziun e comunicaziun	2 424	3 397	310
Activitads finanzialas ed assicuranzas	1 365	2 052	192
Fatgs immobiliars, servetschs economics	3 555	5 298	516
Activitads independentas, servetschs scientifics e technics	8 561	10 543	621
Instrucziun	1 975	2 261	148
Sanadad publica e fatgs socials	4 530	5 385	418
Art, divertiment e recreaziun	2 108	2 941	139
Ulteriurs servetschs	3 301	3 767	69

Producziun en il sectur secundar

Index: media annuala dal 2015=100

Resultats trimestrials

Tut en tut è la producziun en il sectur secundar (industria e construcziun) creschida per 35,2% dal 2004 fin il 2019. Quest svilup dependa fitg ferm da la conjunctura. L'onn 2007 è l'economia svizra vegnida tschiffada da la crisa finanziaria ed il cumenzament da l'onn 2015 ha la Banca naziunala svizra decida da distatgar il franc svizzer da l'euro. Questa decisiun ha augmentà ils pretschs dals products svizzers cumpareglià cun l'exteriur ed ha tras quai manà ad ina diminuziun da las venditas da l'industria ch'è orientada principalmain à l'export. Entant che bunamain tut ils secturs han stui acceptar l'onn 2015 perditas da producziun cumpareglià cun l'onn precedent, è la situaziun sa meglierada l'onn 2016. L'onn 2018 eran bunamain tut ils secturs puspè sa revegnids. La producziun dal sectur secundar è bain creschida vinavant l'onn 2019 (+3,5%), dentant mo stgars la mesadad da las branschas han scrit cifras positivas.

Occupaziun

Dal 2010 fin il 2019 è sa reducida l'occupaziun en l'industria per 1,6%. Tranter il 1. quartal 2010 ed il 2. quartal 2012 è ella s'augmentada levamain. Il 2013 è la situaziun puspè daventada in pau mendra. Pervia da l'aboliziun dal curs minimal da l'euro il cumenzament dal 2015 è l'occupaziun en l'industria sa reducida fermamain fin il 1. quartal 2017. Suenter ina reducziun da l'occupaziun durant trais onns (2015–2017) è l'occupaziun puspè s'augmentada per l'emprima giada il 2018. La creschientscha ha cuntinuà er l'onn 2019. Dal 2010 fin il 2019 è s'augmentada l'occupaziun en l'industria da construcziun per 8,7%. A medem temp è creschida l'occupaziun en il sectur terziar per 15%.

Svieuas dal commerzi en detagl

Midasas visavi l'onn precedent en %

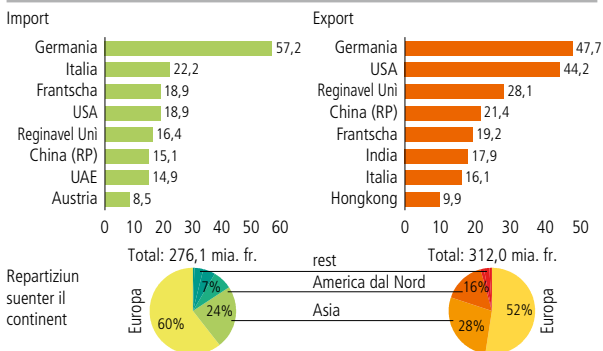
Total		2015	2016	2017	2018	2019
		nominal	-3,2	-1,8	-0,5	0,3
	real	-1,4	-1,2	-0,5	-0,1	0,3
da quai:						
Virtualias, bavondas e products da tubac	nominal	-1,4	0,2	-0,2	1,5	0,3
	real	-0,7	0,0	-0,6	-0,2	0,0
Auter che virtualias (senza carburants)	nominal	-3,3	-3,3	-1,2	-1,4	0,7
	real	-0,8	-1,6	-0,1	-0,9	1,0
Carburants	nominal	-14,5	-5,3	3,7	3,9	-2,9
	real	-1,1	0,4	-3,5	-4,3	-1,3
Total senza carburants	nominal	-2,4	-1,6	-0,7	0,1	0,5
	real	-0,8	-1,0	-0,6	-0,2	0,5

Commerzi en detagl

Suenter plirs onns cun fermes augments da la svieuata (2002–2008) ha il commerzi en detagl svizzer stuì acceptar l'onn 2009 levs deficits en consequenza da la crisa finanziaria. Ils onns suandants èn vegnids registrads augments da la svieuata pli e pli pitschens. La creschientscha ha preni ina fin andetga l'onn 2015. Ils motivs èn stads la revalitaziun dal franc svizzer envers l'euro ed – en consequenza da quai – l'augment dals pretschs da products svizzers, quai che ha tranter auter chaschunà dapli turissem da cumpra. Suenter fermas reducziuns da la svieuata durant ils onns suandants èn las svieuatas nominalas puspè s'augmentadas levamain il 2018 ed il 2019.

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants partenaris l'onn 2019

en milliardas francs

Commerzi cun l'exteriur: ils pli impurtants bains

en milliuns francs

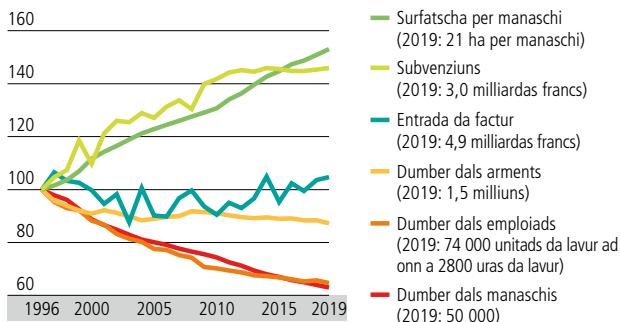
Total	Import			Export		
	2000	2018	2019	2000	2018	2019
Total	139 402	273 389	276 058	136 015	303 886	311 977
da quai:						
Virtualias, products da giudiment	7 197	10 862	10 784	3 239	8 980	9 056
Textilias, vestgadira, chalzers	8 905	11 662	11 975	3 891	4 863	4 984
Chemicalias	21 899	50 159	52 705	35 892	104 372	114 575
Metals	10 735	15 907	14 942	10 892	14 402	13 585
Maschinas, electronica	31 583	32 079	32 002	37 137	33 520	32 064
Vehichels	14 903	19 299	19 503	3 054	5 020	5 652
Uras	1 622	4 007	3 789	10 297	21 180	21 718

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Industria e servetschs

Las surfatschas che vegnan cultivadas da l'agricultura, inclusiv l'economia d'alp, importan 36% da la surfatscha totala da la Svizra. Il dumber dals manaschis agriculs diminuescha en general, però davegnan ils manaschis pli gronds e la surfatscha che vegn cultivada a moda biologica s'augmenta. La producziun animalic è il sector da manaschi predominant. Gaud e bostgaglia cuvran 31% da la surfatscha dal pajais. La surfatscha da gaud crescha oravant tut en las Alps. Dus terzs dals bostgs èn laina da conifera. L'onn 2019 èn vegnids racoltads 4,6 milliuns m³ laina. L'agricultura e l'economia forestala marcan pia la cuntrada. L'onn 2019 han ellas generà 0,7% da la valorisaziun brutta da l'economia svizra.

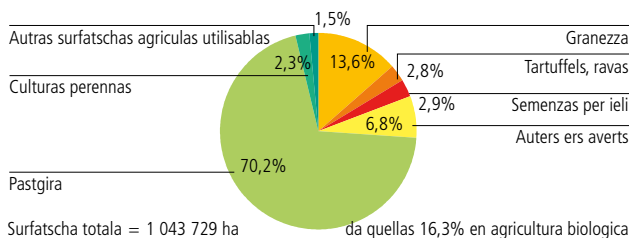
Intgins indicators-clav da l'agricultura

Index 1996=100

Cultivaziun da la surfatscha agricula utilisabla il 2019

senza pastgiras d'alpegiar

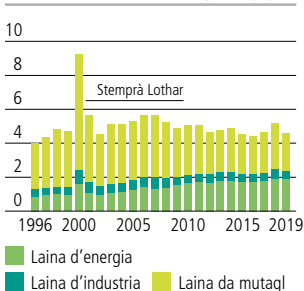

Valur da producziun¹ da l'agricultura il 2019

Product	en %
Products vegetals	39,0
Granezza	3,3
Plantas da pavel	10,6
Verdura e products d'iert	12,1
Fritga ed ivas	4,9
Vin	4,2
Auters products vegetals	3,9
Animals e products animalics	48,3
Arments	12,4
Portgs	8,5
Latg	21,4
Auters animals e products animalics	6,0
Servetschs agriculs	6,4
Activitads secundaras betg agriculas	6,3

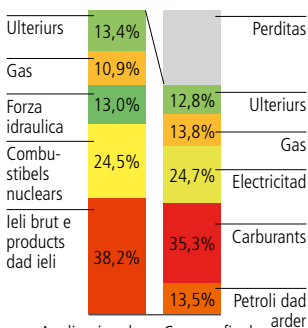
¹ Valur totala = 11,4 milliardas francs

Racolta da laina

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html
 → Chatter statisticas → Agricoltura e selvicoltura

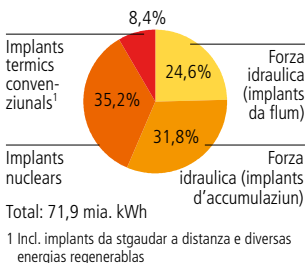
Applicaziun da l'energia e consum final il 2019

1 Incl. surpli d'export dad electricitad (2,0%)

Il consum d'energia è collià fermamain vi dal svilup economic e demografic. Ils motifs per l'augment dal consum d'energia èn tranter auter il dumber d'abitants creschent, abitaziuns pli grondas, l'augment da produziun e da consumaziun ed ils grevs vehichels a motor – sche quel na vegn betg cumpensà cun optimar l'effizienz d'energia. Cun var 38% dal consum d'energia è stà il traffic l'onn 2019 la gruppa la pli gronda en quest sector. 63% dal consum d'energia deriva da l'energia da fossils e 24,1% deriva d'energias regenerablas, oravant tut da la forza idraulica.

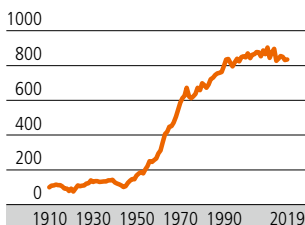
Producziun d'electricitad tenor categoria d'implant electric il 2019

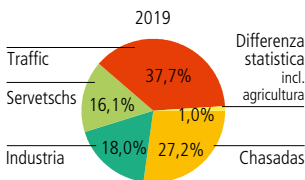
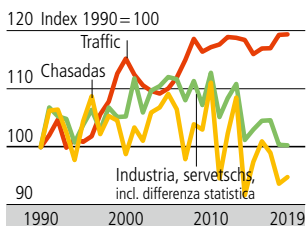
Energias regenerablas il 2019

Quota al consum final	en %
Total	24,1
Forza idraulica	12,7
Biomassa (lain e biogas)	5,2
Chalira da l'ambient	2,2
Energia fatga cun parts regenerablas dal rument	1,6
Energia solara	1,2
Carburants biogens	1,1
Energia da sereneras	0,2
Energia eroelectric	0,06

Consum d'energia final en 1000 TJ

Consum d'energia final tenor gruppas da consumers

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Energia
 ► www.bfe.admin.ch (Uffizi federal d'energia) → Versorgung → Statistik und Geodaten

Expensas da construcziun en milliuns francs, tenor ils pretschs dal 2000

	1980	1990	2000	2010	2018
Total	34 198	47 588	43 708	49 250	56 986
Expensas publicas	11 389	14 507	15 983	15 962	19 162
Construcziun bassa	6 791	7 740	10 060	9 651	11 047
da quai vias	...	...	5 219	4 740	4 866
Construcziun auta	4 599	6 767	5 923	6 310	8 116
Ulteriuras expensas	22 809	33 081	27 725	33 288	37 824
da quai abitar	...	...	17 147	22 999	25 605

Construcziun d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2010	2018
Chasas d'abitar novas, cun abitaziuns	20 806	16 162	16 962	14 736	12 190
da quellas chasas d'ina famiglia	16 963	11 200	13 768	9 387	6 403
Abitaziuns novas cun ...	40 876	39 984	32 214	43 632	53 199
1 chombra	2 122	2 010	528	725	2 498
2 chombras	4 598	5 248	1 779	3 913	10 873
3 chombras	7 094	8 937	4 630	10 608	16 541
4 chombras	11 557	12 487	10 783	15 438	14 802
5 chombras u dapli	15 505	11 302	14 494	12 948	8 485

Dumber d'abitaziuns

	1980	1990	2000	2010	2019
Dumber	2 702 656	3 140 353	3 574 988	4 079 060 ²	4 582 272
da quai vidas en %	0,74	0,55 ¹	1,26 ¹	0,94 ¹	1,72 ¹

1 Il 1. da zercladur da l'onn sequent

2 Dapi l'onn 2009 vegn inditgà il dumber d'abitaziuns a basa da la statistica dals edifizis e da las abitaziuns (StatEA)

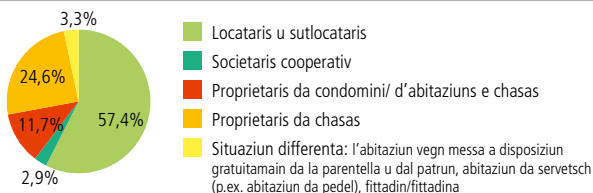
La chasa d'ina famiglia resta la categoria d'edifizis la pli impurtanta

La quota da las chasas d'ina famiglia al dumber total da bajetgs è creschida tranter il 1970 ed il 2019 da 40% sin 57%. Il dumber da chasas d'ina famiglia ch'en vegnidas construidas da nov è dentant sa sminuì l'onn 2018 per 2,5% cumpareglià cun l'onn precedent.

La quota da la proprietad d'abitar crescha constatamain dapi 1970

La fin dal 2019 vivevan 36,4% da las chasadas en ina abitaziun d'atgna proprietad. Quai correspunda a 1 384 241 chasadas. Dapi 1970 è s'augmentada la quota da proprietad d'abitar cuntinuadamain (1970: 28,5%; 1980: 30,1%; 1990: 31,3%; 2000: 34,6%). Il pli ferm è creschì il dumber d'abitaziuns da proprietad en condomini. Dal 2000 al 2017 numnadamain da 237 716 a 446 373 (+88%). Tar la maiortad da las abitaziuns da proprietad tutgan dentant quellas chasadas che possedan la chasa, en la quala lur abitaziun sa chatta (2000: 809 731; 2019: 937 868).

Gener d'abitadi da las abitaziuns abitadas 2019

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Construir ed abitar

Indicaturis impurtants dal turissem

	2017	2018	2019
Purschida (letgs)¹			
Hotels e manaschis da cura	275 203	274 792	273 849
Abitaziuns da vacanzas	159 063	154 149	147 666
Alloschis collectivs	116 640	115 680	115 414
Campadis	123 096	120 042	118 828

Dumonda: pernottaziuns en 1000

Hotels e manaschis da cura	37 393	38 807	39 562
Abitaziuns da vacanzas	7 319	7 530	7 257
Alloschis collectivs	5 398	5 440	5 658
Campadis	3 174	3 580	3 757

Durada dal segiurn notgs

Hotels e manaschis da cura	2,0	2,0	2,0
Abitaziuns da vacanzas	6,8	6,6	6,5
Alloschis collectivs	2,6	2,5	2,4
Campadis	2,9	2,9	3,2

Occupaziun brutta dals hotels e manaschis da cura

en % dals letgs registrads ¹	37,2	38,7	39,6
---	------	------	------

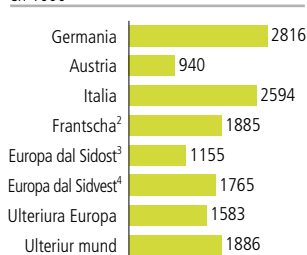
Bilantscha turistica en milliuns francs

Entradas dals giasts da l'exteriur en Svizra	16 958	17 591	17 837
Expensas dals turists svizzers a l'exteriur	18 774	18 650	18 635
Saldo	-1 817	-1 059	-798

¹ Media annuala dal dumber total da letgs registrads en ils manaschis averts e temporarain serrads

Destinaziuns da viadis a l'exteriur dals Svizzers¹ il 2019

en 1000

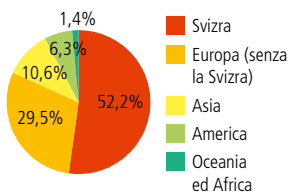

¹ Populaziun stabla da 6 onns e pli, viadis a l'exteriur cun pernottaziuns; total: 14,6 miu.

² Incl. departaments d'ultramar, Monaco

³ Grezia, Turchia, Croazia, Bosnia-Erzegovina, Serbia, Albania, Slovenia, Montenegro, Cosovo, Rumania, Bulgaria, Macedonia

⁴ Spagna, Portugal, Andorra, Gibraltar

Pernottaziuns en l'alloschament il 2019 tenor la provegnienscha dals giasts**Cumportament da viagiar**

Dal 2019 han 88,2% da las personas a partir da 6 onns che vivan en Svizra fatg almain in viadi privat cun pernottaziuns. Pli precisamain ha mintga persona fatg en media 2,9 viadis cun pernottaziuns e 10,0 viadis d'in di. Passa la mesadad (58%) dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis lungs (min. 4 pernottaziuns). 9% dals viadis d'in di e 65% dals viadis cun pernottaziuns èn stads viadis a l'exteriur.

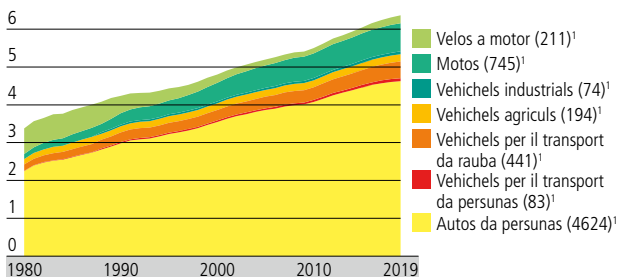
► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Turissem

Infrastructura

Cumpareglia cun auters pajais è l'infrastructura da traffic da la Svizra fitg sviluppada. Ella cupra bundant 2% da la surfatscha totala da la Svizra e var in terz da la surfatscha d'abitadi (tenor la statistica d'areals 2004/09). Tranter auter traversan 5196 km lingias da viafier (stadi 2015) e 83 274 km (2020) vias da quai 1544 km autostradas il pajais.

Dumber dals vehichels a motor sin via

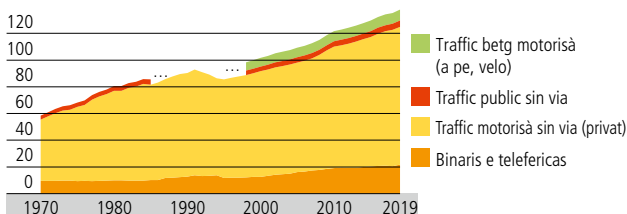
en milliuns

1 En parantesa: il dumber dal 2019, in 1000

Prestaziuns en il traffic da persunas

en milliardas persunas-km per onn

Mobilitad quotidiana il 2015

Media per persuna¹ e di, en Svizra

	Distanza en km	Temp per viadi en min. ²		Distanza en km	Temp per viadi en min. ²
Total	36,8	82,2	Meds da transport		
Motivs per il viadi			A pe	1,9	29,8
Lavur e scolaziun	10,8	20,2	Velo	0,8	4,0
Cumissiuns	4,8	11,5	E-bike	0,1	0,3
Temp liber	16,3	42,2	Moto (incl. moped)	0,5	1,0
Activitads professionalas	2,6	3,8	Auto	23,8	33,9
Servetschs ed accumulament	1,8	3,4	Bus (incl. auto da posta)	1,1	3,4
Auters	0,7	1,1	Tram	0,4	1,5
			Tren	7,5	6,7
			Auters	0,7	1,8

1 Populaziun permanenta da la Svizra da 6 onns e dapli

2 Senza temp da spetga e da midada

Traffic pendular

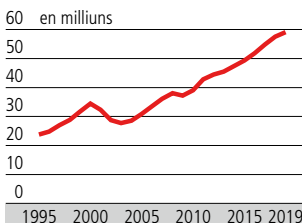
Var 8 da 10 persunas cun activitad da gudogn en Svizra èn stadas l'onn 2019 pendularias, q.v.d. persunas che han bandunà lur edifizis d'abitad per ir a lur plazzas da lavur. Da quellas han circa 71% lavurà ordaifer lur vischnanca da domicil.

Dumber da passagiers d'aviun

L'onn 2019 han las plazzas aviaticas svizras registrà 59 milliuns persunas ch'èn arrivadas u partidas en il traffic da lingia ed en il traffic da charter. Quai èn 24 milliuns u 70% daplì che l'onn 2000.

Passagiers d'aviun¹

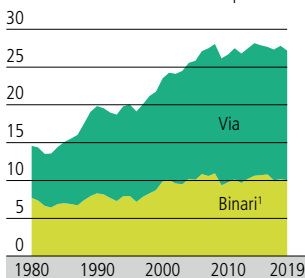

¹ Mo traffic da lingia e da charter; passagiers locals e da transfer arrivants e partents

Prestaziuns en il traffic da martganzia

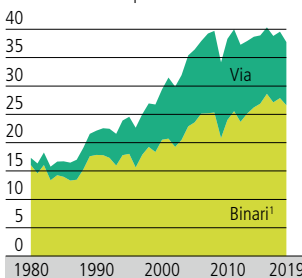
Traffic en total,

en milliardas tonnas kilometricas per onn

Traffic che traversa las Alps,

en milliuns tonnas per onn

¹ Tonnas (kilometricas) nettas senza il pais dals vehichels per il transport da rauba (incl. chars annexs), containers e recipients mobils en il traffic cumbinà

Persunas disgraziadas tenor categorias da traffic il 2019

Traffic sin via

Mortoris	187
Blessadas grevamaïn	3 639
Blessadas levamaïn	17 641

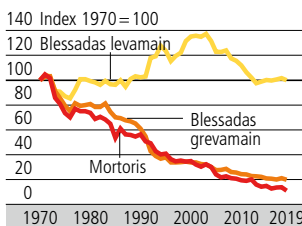
Traffic da viafier

Mortoris	17
----------	----

Traffic aviatic (civil)

Mortoris	11
----------	----

Persunas disgraziadas en il traffic sin via

Custs e finanziaziun dal traffic

Il traffic en Svizra ha chaschunà l'onn 2017 custs totals da 92,7 milliardas francs (senza navigaziun). Includ en quests custs èn – ultra da las expensas per ils meds da traffic (59%) e per l'infrastructura (16%) – er ils custs dals accidents (12%) sco er dals donns per l'ambient e per la sanadad chaschunads dal traffic (13%).

Custs e finanziaziun dal traffic il 2017

	Custs totals en mia. fr.	Finanziaziun dals utilisaders, in %
Via ¹	74,3	86
Viafier	11,7	45
Aria ²	6,7	80
Aua ³	0,3	64

¹ Senza traffic plaun

² Senza aviaziun generala

³ Stadi dal 2015

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Mobilitad e traffic

	Onn	Svizra	Germania	Grezia
Abitants en 1000	2019 ⁴⁾	8 545	83 019	10 725
Abitants per km ²	2018 ⁴⁾	214	235	83
Quota da las personas sut 20 onns en %	2019 ⁴⁾	20,1	18,5	19,4
Quota da las personas sur 64 onns en %	2019 ⁴⁾	18,6	21,6	22,0
Quota dals esters	2019 ⁴⁾	25,3	12,2	7,7
Naschientschas vivas per 1000 abitants	2018	10,3	9,5	8,1
Naschientschas ordaifer la lètg en %	2018	25,7	33,9	11,1
Aspectativa da vita ¹ dunnas en onns	2018	85,7	83,3	84,4
Aspectativa da vita ¹ umens en onns	2018	81,9	78,6	79,3
Surfatscha totala en km ²	2009 ⁵⁾	41 285	357 108	131 957
Surfatscha dal terren agricul	2009 ⁵⁾	36,9	52,2	40,1
Surfatscha da gaud	2009 ⁵⁾	30,8	32,3	30,7
Emissiuns da gas cun effect da serra en equivalents da CO ₂ (t per abitant)	2018 ⁵⁾	5,4	10,3	8,6
Quota personas activas	2019	84,3	79,2	68,4
Dunnas	2019	80,2	74,9	60,4
Umens	2019	88,3	83,5	76,7
Quota personas senza gudogn (15–74) ILO	2019	4,4	3,1	17,3
Dunnas	2019	4,7	2,7	21,5
Umens	2019	4,1	3,5	14,0
Personas da 15–24 onns	2019	8,0	5,8	35,2
Quota personas senza gudogn per ina lunga durada (15–74) tenor ILO en % da las personas senza gudogn	2019	34,2	37,8	70,1
Product interior brut (PIB) per abitant en standard da la capacid da cumpra (SCC)	2019	50 200	38 300	21 200
Index pretsch da consum armonisà (IPCA)	2019	0,4	1,4	0,5
Consum d'energia brut, tonnas equivalents dad ieli brut per abitant	2018	3,1	3,8	2,2
Quota da las energias regenerablas al consum d'energia brut en %	2018	21,5	13,7	13,4
Letgs en hotels e manaschis da cura per 1000 abitants	2019	32,3	22,8	78,3
Autos da personas per 1000 abitants	2018 ⁵⁾	543	560	493
Accidents da traffic sin via: disgraziads per 1 miu. abitants	2018 ⁵⁾	27	40	65
Expensas per la segirtad sociala en % dal PIB	2018	26,3	29,6	25,3
Custs dal sector da sanadad en % dal PIB	2018	7,6	9,7	–
Mortalitad da pops ²	2018	3,3	3,2	3,5
Giuvnils (18–24) senza scolaziun postobligatorica en %	2019	25,9	35,2	11,5
Personas (25–64) cun la pli auta scolaziun terminada sin stgalim terziar en %	2019	44,4	29,9	31,9
Expensas per la scolaziun en % dal PIB	2017	5,1	4,5	3,4
Quota da ristga da povradad ³	2019	7,7	7,9	10,1
Mediana dals entradas d'equivalenza disponibilas, standard da la capac. da cumpra (SCC)	2018	27 066	21 980	9 245
Custs per abitar en % dals entradas dal budget disponibilas	2019	25,6	25,9	38,9

Stadi: schaner 2021

1 Tar la naschientscha

2 Uffants morts en l'emprim onn da vita per 1000 naschientschas vivas

3 En % da la populaziun activa

4 Il 1. da schaner

5 Ils 31 da december

							
Spagna	Frantscha	Italia	Pajais Bass	Austria	Svezia	Reginavel Uni	EU-27
46 937	67 013	60 360	17 282	8 859	10 230	66 647	446 825
93	106	203	504	107	25	274	109
19,9	24,2	18,0	22,1	19,5	23,5	23,5	–
19,5	20,1	22,8	19,3	18,9	20,1	18,5	–
10,4	7,3	8,7	6,2	16,2	9,1	9,3	–
7,9	11,3	7,3	9,8	9,7	11,3	11,0	9,5
47,3	60,4	34,0	51,9	41,3	54,5	–	–
86,3	85,9	85,6	83,4	84,1	84,3	83,1	83,7
80,7	79,7	81,2	80,3	79,4	80,9	79,5	78,2
505 991	632 834	301 336	41 543	83 879	441 370	248 528	–
50,8	46,5	48,7	50,8	34,0	8,5	64,1	–
25,2	25,9	31,0	10,7	40,6	63,3	13,1	–
7,1	6,6	7,1	10,9	8,9	5,1	6,9	8,3
73,8	71,7	65,7	80,9	77,1	82,9	78,1	73,4
69,0	68,2	56,5	76,7	72,3	81,2	73,8	67,9
78,5	75,3	75,0	85,1	81,8	84,6	82,5	79,0
14,1	8,5	10,0	3,4	4,5	6,8	3,8	6,7
16,0	8,4	11,1	3,4	4,4	7,0	3,5	7,0
12,5	8,5	9,1	3,4	4,6	6,7	3,9	6,4
32,5	19,6	29,2	6,7	8,5	20,1	11,2	15,0
37,8	40,2	56,0	30,3	25,1	13,7	25,0	41,4
29 000	33 800	30 400	40 800	40 300	37 800	33 300	31 800
0,8	1,3	0,6	2,7	1,5	1,7	1,8	1,4
2,8	3,8	2,6	4,5	3,8	4,8	2,8	3,2
14,4	11,1	19,0	6,0	29,6	41,6	10,9	14,7
41,9	19,6	37,4	17,7	68,8	25,7	–	–
513	491	646	494	562	476	478	–
39	49	55	39	46	32	28	–
23,5	33,7	28,8	28,9	29,1	28,3	25,7	27,9
6,3	9,4	6,4	8,2	7,7	9,3	–	–
2,7	3,8	2,8	3,5	2,7	2,0	3,9	–
30,9	15,2	30,7	27,6	20,1	30,5	15,3	26,8
38,6	37,9	19,6	40,4	33,8	44,0	44,7	31,6
4,1	5,5	4,0	5,2	5,3	7,1	5,4	4,6
12,8	7,4	11,8	5,4	7,7	7,7	–	9,0
16 030	20 223	16 715	21 528	23 204	20 414	18 423	16 938
17,1	17,6	16,6	23,4	18,2	22,2	–	20,0

Summas da bilantscha e gudogns da las bancas il 2019

Gruppas da bancas	Dumber d'instituts		Summa da bilantscha en miu. fr.	Profit/Perdita	Effectiv dal persunal in equivalenza a temp cumplain
	2000	2019			
Total	375	246	3 317 617	613	106 085
Bancas grondas	3	4	1 540 711	-5 581	35 549
Bancas chantunalas	24	24	626 727	3 196	17 585
Bancas da la bursa	57	42	223 690	1 070	15 571
Bancas dominadas da l'ester	127	71	224 176	380	14 562
Bancas Raiffeisen	1	1	248 345	835	9 295
Ulteriuras bancas	7	16	223 743	34	7 866
Bancas regiunalas e cassas da spargn	103	60	126 317	439	3 978
Filialas da bancas estras	23	23	98 154	173	1 145
Banchiers privats	17	5	5 753	66	534

Structura da bilantscha da las bancas il 2019

Activas	en %
Total	100
da quai exteriur	39,0
Pretensiuns ipotecaras	32,1
Pretensiuns visavi clients	18,7
Meds liquids	16,4
Pretensiuns visavi bancas	7,6
Pretensiuns operaziun cun vaglias	5,9
Participaziuns	3,6
Ulteriuras	15,8
Passivas	
Total	100
da quai exteriur	40,7
Duairs da deposits da clients	54,7
Emprests ed emprests ipotecaras	12,6
Duairs visavi bancas	13,1
Duairs operaziun cun vaglias	4,1
Ulteriuras	15,5

Curs da devisas en Svizra¹

	2018	2019	2020
\$ 1	0,978	0,994	0,938
¥ 100	0,886	0,912	0,879
€ 1	1,155	1,113	1,071
£ 1	1,306	1,268	1,204

¹ Curs d'acquist da las bancas, media annuala.

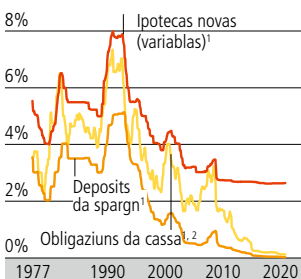
Assicuranzas privatas il 2019

en milliuns francs

Rom d'assicuranza	Premias ¹	Prestaziuns ¹
Total	125 684	110 880
Assicuranza da vita	32 067	53 810
Accidents e donns	45 554	31 259
Reassicuranza	48 063	25 811

¹ En Svizra ed a l'exteriur

Tschains

¹ Fin il 2007: valur media da tut las bancas chantunalas, a partir dal 2008: valur media da 60 instituts (incl. tut las bancas chantunalas)

² Fin il 2007: per ina durada da 3–8 onns, a partir dal 2008: per ina durada da 5 onns

Prestaziuns da las assicuranzas il 2019

Pajadas en Svizra en l'assicuranza directa

Rom d'assicuranza	Miu. Fr.	En %
Total	32 529	100
Vita	13 837	42,5
Malsogna	8 423	25,9
Vehichel a motor	3 701	11,4
Accidents	2 211	6,8
Responsabilidad civila	818	2,5
Fieuv	519	1,6
Ulteriurs	3 020	9,3

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html

→ Chattar statisticas → Daners, bancas, assicuranzas

► www.snb.ch (Banca naziunala svizra)

► www.finma.ch (Autoritad federala per la surveglianza dals martgads da finanzas) → Privatversicherungen

Ilis trais nivels dal sistem da la segirtad sociala

Il sistem da la segirtad sociala en Svizra sa lascha preschentar a maun da trais stgalims:

Tar l'emprim stgalim tutga – ultra da la segirada individuala dals custs da viver – il provediment da basa. El è accessibel a tuts e cumpiglia il sistem da furmazion ed il sistem giuridic sco er la segirezza publica.

Il segund stgalim cumpiglia tut las assicuranzas socialas e duai prevegnir a las ristgas en connex cun vegliadetgna, malsogna, invaliditad, dischoccupaziun e maternitad.

Il terz stgalim la finala cumpiglia l'agid social en il senn pli vast. L'agid social economic, che vegn er numnà agid social en il senn pli stretg, è l'ultima part dal sistem da la segirezza sociala. El vegn applitgà pir, cur che autras prestaziuns, p.ex. da las assicuranzas socialas, n'èn betg disponiblas u èn exauridas. Ultra da quai premetta el ch'ils retschaviders da prestaziuns sajan en ina situaziun da basegn: el vegn pajà mo a persunas en relaziuns economicas modestas.

Davant l'agid social economic, er sin il terz stgalim, exista ina retscha d'ulteriuras prestaziuns socialas dependentas d'in basegn. Questas prestaziuns duain impedir ina dependenza da l'agid social economic. Latiers appartegnan las prestaziuns supplementaras, il pajament anticipà d'aliments sco er – sin plaun chantunal – subsidis d'abitar, subsidis a famiglias, subsidis da dischoccupaziun e subsidis da vegliadetgna e d'invaliditad.

Expensas totalas per la segirtad sociala

Per l'onn 2018 han las expensas totalas da la segirtad sociala muntà a 190 milliardas francs. Da questa summa èn vegnidas pajadas 177 milliardas francs per las prestaziuns socialas sco talas. Var quatter tschintgavels da quellas van sin il conto da las assicuranzas socialas (pia il segund nivel dal sistem da la segirtad sociala).

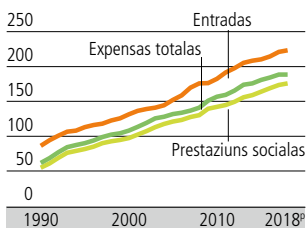
Segirtad sociala: expensas ed entradas

en milliardas francs, pretschs currentes

	1990	2000	2010	2015	2018 ^P
Expensas totalas	62,8	108,9	157,9	181,8	189,6
da quai prestaziuns socialas	55,9	98,2	143,0	165,1	177,1
en % cun il PIB	15,6	21,4	23,5	25,2	25,7
Entradas totalas	87,2	132,3	183,2	211,3	224,4

Segirtad sociala: expensas ed entradas

en milliardas francs

Prestaziuns socialas tenor funcziuns il 2018^P

	en %
Vegliadetgna	43,0
Malsogna, provediment da la sanadad	31,5
Invaliditad	8,1
Survivenza	4,8
Famiglia, uffants	5,9
Dischoccupaziun	3,2
Isolaziun sociala	2,4
Alloschi	1,1

Expensas per tge?

La repartiziun da las prestaziuns socialas sin las singulas ristgas e sin ils singuls basegns (funcziuns da las prestaziuns socialas) è ordvart ineguala: Passa quatter tschintgavels da las prestaziuns socialas van a favur da vegliadetgna, malsogna / provediment da la sanadad ed invaliditad.

Assicuranzas socialas: beneficiaris il 2019

en 1000

AVS: rentas da vegliadetgna	2 403,8	PP: rentas d'invaliditad	113,0
AVS: rentas supplementaras	51,4	AI: rentas d'invaliditad	247,2
AVS: rentas da survivents	196,1	AI: rentas supplementaras	67,6
PS a l'AV ¹	215,8	PS a l'AI	117,5
PS a l'AS ¹	3,8	AA ² : rentas da survivents	17,5
PP: rentas da vegliadetgna	819,9	AA ² : rentas d'invaliditad	78,4
PP: rentas per vaivas e vaivs	190,6	ADI ³	106,9

1 Prestaziuns supplementaras a l'assicuranza per la vegliadetgna/assicuranza da survivents

2 Assicuranza d'accidents

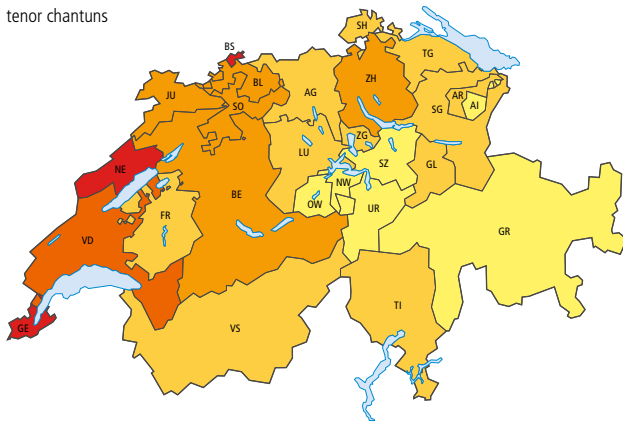
3 Assicuranza da dischoccupads (media annuala)

Assicuranza da malsaus

Las premias chantunalas en media per onn ed assicurà da l'assicuranza da malsaus obligatorica èn s'augmentadas da 2 487 a 3 772 francs tranter ils onns 2005 e 2019. L'onn 2019 han personas creschidas pajà 4 776 francs premia annuala media, giuvens creschids 3 225 francs ed uffants 1 186 francs. Ins po però constatar grondas differenzas tranter ils chantuns. Il 2019 han ils assicurads pajà en il chantun Basilea-Citad en media ina premia da 5 011 francs, en il chantun Appenzell Dadens da 2 619 francs.

Quota d'agid social il 2019

tenor chantuns

Quota dals beneficiaris d'agid social da la populaziun residenta, en %

< 1,5
  1,5 – 2,9
  3,0 – 4,4
  4,5 – 5,9
  ≥ 6,0
 CH: 3,2

Augment da las expensas per l'agid social

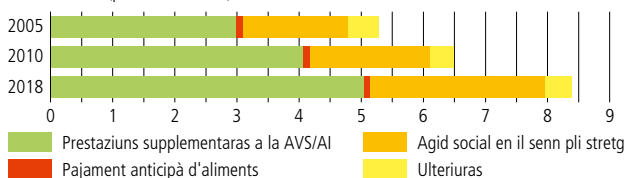
L'onn 2018 èsi vegnì dà ora en Svizra netto 8,4 milliardas francs per l'agid social en il senn pli vast (s.p.v.), circa 105 milliuns francs dapli che l'onn precedent (+1,3%). Circa il 60% da questas expensas èn idas a favur da las prestaziuns supplementaras tar la AVS/AI (5,0 milliardas francs), in ulteriur terz a favur da l'agid social en il senn pli stretg (s.p.s.) (2,8 milliardas francs). Las ulteriuras prestaziuns da l'agid social s.p.v.

(subsidis da vegliadetgna e d'invalidad, subsidis da dischoccupaziun, subsidis a famiglias, pajaments anticipads d'aliments e subsidis d'abitar) han importà tut en tut mo 6,2 pertschient da las expensas. Cun 983 francs per abitant è la media da las expensas annualas per l'agid social s.p.v. stada per 0,6% pli auta che l'onn precedent. Las expensas per retschavider d'agid social s.p.s. èn creschidas per 2,4% da 10 136 francs l'onn 2017 a 10 324 francs l'onn 2018.

Ils purtaders principals da l'agid social s.p.v. èn ils chantuns. L'onn 2018 han els surpiglià 43,6% da las expensas nettas, 37,3% èn ids a quint da las vischnancas e 18,4% èn vegnids pajads da la Confederaziun.

Expensas nettas per prestaziuns socialas tenor il basegn

En mia. francs (pretschs currents)

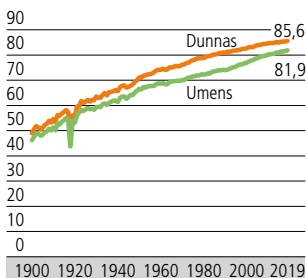

Retschaviders d'agid social

L'onn 2019 han 271 400 persunas en Svizra retschavi almain ina giada ina prestaziun finanziaria da l'agid social economic. La quota d'agid social resta 3,2%. Il dumber da las persunas che retiran agid social è sa reduci per 2800 persunas en cumparegliaziun cun l'onn precedent. Quai correspunda ad ina reducziun dad 1,0%. La reducziun po vegnir constatada en quasi tut las categorias da vegliadetgna. La reducziun dat en egl il pli fitg en la gruppa da las persunas da 18 fin 25 onns (-3,9%) ed en quella da las persunas da 46 fin 55 onns (-3,1%). Er il dumber dals dossiers è sa reduci (-0,9%), en spezial dals pèrs senza uffants (-6,5%). La reducziun dal dumber da las persunas che retiran agid social cuntinuescha pia sco l'onn precedent. Cun 5,2% han ils uffants e giuvenils (0-17 onns) vinavant la quota d'agid social la pli auta en cumparegliaziun cun tut las autras gruppas da vegliadetgna. Persunas estras han ina ristga bler pli gronda da stuaier dumandar agid social che Svizras e Svizzers. La quota d'agid social da la populaziun estra importava l'onn 2019 6,1%, entant che la quota da las Svizras ed ils Svizzers era 2,2% il medem onn. Ils divorzis han medemamain in effect sin la ristga da stuaier dumandar agid social: 5,2% da tut las persunas divorziadas eran dependentas d'agid social l'onn 2019. 46,8% da las persunas en l'agid social avevan terminà mo la scola obligatorica, 8,4% avevan ina furmaziun spezializada u professiunala superiura. Las parts correspondentas en la populaziun totala èn 15,6% resp. 39,7%.

Quota d'agid social il 2019	en %
Total	3,2
Classas da vegliadetgna	
0-17 onns	5,2
18-25 onns	3,5
26-35 onns	3,7
36-45 onns	3,7
46-55 onns	3,3
56-64 onns	3,0
65 onns u dapli	0,3
Persunas da naziunalitad svizra	
Umens	2,3
Dunnas	2,1
Persunas da naziunalitad estra	
Umens	5,7
Dunnas	6,4

Aspetativa da vita

L'aspetativa da vita è creschida extraordinariamain l'ultim tschientaner. In motiv per questa creschientscha è cunzunt stada la diminuziun da la mortalitad da poppins e d'uffants pitschens. Er ils ultims onns è l'aspetativa da vita creschida anc vinavant: tar las dunnas è ella s'augmentada per 4,4 onns dapi l'onn 1991, tar ils umens per 7,8 onns (2019). Ils umens moran savens prematuramain (avant il 70. onn da vita) – cunzunt pervia d'accidents, d'effects da violenza, da cancer dal pulmun e da malsognas ischemas dal cor.

Stadi da sanadad 2017

86% dals umens e 83% da las dunnas inditgeschan dal 2017 d'avair ina buna u fitg buna sanadad e be 4% dals umens u da las dunnas sa sentan malsauns u fitg malsauns. Ma betg darar paran problems corporals u psichics temporars d'avair ina influenza negativa sin la lavur e la vita da mintgadi. L'onn 2017 n'avain nus betg pudì ir a lavur durant 8 dis en media.

Malsognas infectusas¹ il 2019

Infecziuns gastrointestinalas acutas	8 855
Meningitis	44
Epatitis B	28
Tuberculosa	431
AIDS	81

¹ Cas novs da malsogna

Accidents il 2019

	Umens	Dunnas
Accidents da lavur	204 416	74 320
Accidents ordaifer il temp da lavur	332 159	241 796

Impedids¹ il 2019

	Umens	Dunnas
Part da las rentas	5 458	6 221
Quart da renta	14 792	15 022
Mesa renta	7 235	6 832
Renta da trais quarts	88 008	74 119

¹ Retschaviders da rentas da l'Assicuranza d'invaliditad

Raschuns da mort il 2018

	Mortoris		Quota da mortalitad ¹	
	Umens	Dunnas	Umens	Dunnas
Tut las raschuns da mort	32 398	34 690	492,1	344,4
da quai:				
Malsognas infectusas	374	432	5,6	4,0
Malsognas da cancer en total	9 545	7 815	149,1	101,1
Sistem da la circulaziun dal sang	9 418	11 178	134,6	91,4
Malsognas dal cor ischemas	3 793	3 054	54,9	25,3
Malsognas cerebrovascularas	1 444	2 028	20,4	17,4
Organs da respiraziun en total	2 395	2 228	33,8	21,1
Accidents ed intervenziuns violentas	2 233	1 687	40,0	20,4
Accidents en total	1 409	1 336	23,6	13,6
Suicidis	712	290	14,3	5,7

¹ Quota per 100 000 abitants (standardisada tenor vegliadetgna)

Mortalitad da pops

	1970	1980	1990	2000	2010	2019
per 1000 naschientschas vivas	15,1	9,1	6,8	4,9	3,8	3,3

Consum dad alcohol, tubac e drogas illegalas il 2017

Drogas illegalas vegnan consumadas surtut da giuvenils e da giuvens creschids. Dal 2017 han consumà ca. 12% da las personas tranter 15 e 39 onns cannabis. Ord vista da la sanadad publica è però il consum d'alcohol e da tubac bler pli gravant. En tut fimavan dal 2017 ca. 27% da la populaziun; 23% da las dunnas e 31% dals umens. Questas cifras èn sa sbassadas levamain dapi il 1992. Ellas èn dentant restadas constantas dapi la davosa enquista da sanadad dal 2012. La quota da las personas che consumeschan mintga di alcohol è sa sminuida a 11% (1992: 20%). 15% dals umens e 7% da las dunnas consumeschan mintga di alcohol.

Prestaziuns il 2017

	en % ¹	
	Umens	Dunnas
Consultaziuns dal medi	74,4	87,9
Dis d'ospitalisaziun	10,6	13,4
Spitex	1,8	3,8

¹ Populaziun a partir da 15 onns

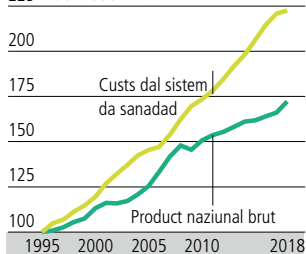
Rata d'ospitalisaziun en ils ospitals acuts il 2019

	en % ¹		
	Total	Umens	Dunnas
15–59 onns	9,8	8,0	11,7
60–79 onns	24,0	27,0	21,3
80+ onns	45,2	51,6	41,3

¹ da la gruppa sociala pertutgada

Custs da sanadad

225 Index 1995=100

Il 2018 è vegnids impundids 11,2% dal product naziunal brut per la sanadad publica; il 1995 mo 8,6%. In motiv principal per quest augment è il svilup da la porschida: p.ex. dapli prestaziuns, spezialisaziun e tecnisaziun, dapli confort. Main impurtant è percenter il fatg che la glieud vegn pli veglia.

Medis ed apotecas

per 100 000 abitants

	1990 2000 2019		
	Medis cun ina pratica ¹	153	193
Apotecas	23	23	21

¹ A partir dal 2008, medis cun actividad principala en il sector ambulat

Chasas d'attempads e da tgiras

en 1000

	2010 2019	
	Dumber da clients: en total	138,9
da quai:		
Clients ≥ 80 onns	105,7	123,6
Umens	26,8	35,5
Dunnas	78,9	88,2

en milliuns francs

	2010	2018
Total	62 565	80 242
Tractament curativ staziunar	13 373	15 548
Tractament curativ ambulat	15 808	20 753
da quai:		
Ospitals	4 706	7 123
Medis	6 091	7 668
Dentists	3 861	4 414
Reabilitaziun	2 764	3 823
Tgira da lunga durada	12 589	16 374
Servetschs da sustegn ¹	3 322	6 188
Bains da sanadad ²	10 083	12 214
da quai:		
Apotecas	6 628	7 344
Medis	2 091	2 768
Prevenziun	1 707	2 126
Administraziun	2 918	3 216

¹ Sco analisas da labor, radiologia, transports; a partir da 2010 inclusiv prestaziuns d'utilitad publica

² Medicaments ed apparats therapeutics

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Sanadad

Svilup ad in spazi da furmazion svizzer

Il sistem da furmazion da la Svizra è caracterisà d'in federalissem marcant. La diversità dals differents systems da furmazion sa mussa cunzunt en la scola obligatorica: tut tenor il chantun datti per exempel dus, trais u quatter tips da prestaziun sin il stgalim secundar I.

Il sistem da furmazion svizzer è en transformaziun. En il rom da l'armonisaziun da la scola obligatorica è il temp da scola obligatoric vegnì extendì da 9 ad 11 onns. En la gronda part dals chantuns èsi ussa obligatoric da frequentar il stgalim preliminar ch'era fin ussa facultativ. Er ordaifer la scola obligatorica èn vegnidas fatgas refurmas da las structures naziunalas (introducziun da novs tips da maturità, da las scolas autas spezializadas e da las scolas autas da pedagogia sco er realisaziun da la refurma da Bologna) durant ils ultims trais decennis. Questas refurmas demussan er in augment da la dumonda da furmazion.

Scolars e students

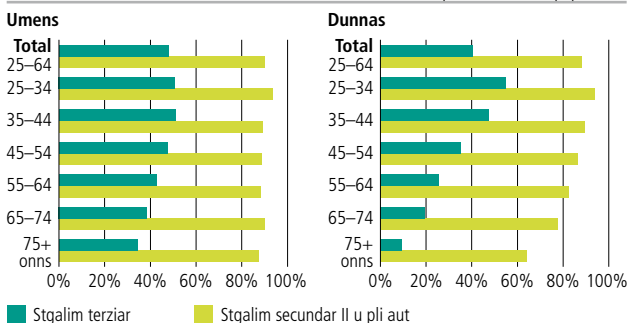
Stgalim da scola	Dumber en 1000			Quota da dunnas, en %		
	2000/01	2010/11	2018/19	2000/01	2010/11	2018/19
Total	1 433,5	1 529,6	1 630,9	47,8	48,5	48,5
Scola obligatorica	949,0	913,0	954,8	48,7	48,6	48,6
Stgalim primar 1–2	148,2	148,9	176,2	48,4	48,7	48,2
Stgalim primar 3–8	473,7	436,1	517,9	49,3	49,0	48,6
Stgalim secundar I	278,5	290,9	260,7	49,7	49,4	48,7
Stgalim secundar II	315,7	358,8	363,0	47,8	47,7	47,1
Stgalim terziar	160,5	257,8	313,1	47,2	49,0	50,1
Furmaziun professiunala superiura	38,7	51,3	60,6	43,1	44,4	44,4
Scolas autas universitaras	96,7	131,5	152,9	45,6	50,3	51,0
Scolas autas professiunalas (incl. SAP)	25,1	75,0	99,7	25,9	50,8	52,1

Reduçi las differenzas tranter las schlattainas

Da l'expansiun da la furmazion dals ultims decennis han profità oravant tut las dunnas. Oz cumenzan praticamain tuttina bleras dunnas sco umens ina scolaziun postobligatorica e la termineschan er. Entant che la relaziun tranter las schlattainas è s'equilibrada en las scolaziuns a las scolas autas, termineschan anc adina dapli umens che dunnas ina furmazion professiunala superiura. Correspondentamain èn umens en media anc adina pli ditg en scolaziun che dunnas. En la scola obligatorica èn las mattas main numerusas ch'ils mats en las classas cun instrucziun separativa (classas spezialas da las scolas regularas e scolas spezialas) ed en ils programs dal stgalim secundar I cun cumpetenzas da basa, ma pli numerusas en ils programs cun pretensiuns extendidas. Differenzas ordvart cleras existan vinavant tar la tscherna dal sector spezial, e quai tant en la furmazion professiunala sco er en las scolas autas. Differents roms vegnan dominads ubain da dunnas, ubain dad umens. Quai po vegnir attribui betg sco ultim als musters da las veglias repartiziuns da las rollas. En la furmazion professiunala predomineschan ils umens en l'industria ed en il mastergrn, las dunnas en la vendita sco er en la tgira da la sanadad e dal corp. En las scolas autas prefereschan ils umens plitgusch ils secturs tecnica, ciencias natiralas ed economia, las dunnas s'interessan plitost per las ciencias umanas, per ils fatgs socials e per l'art applitgà.

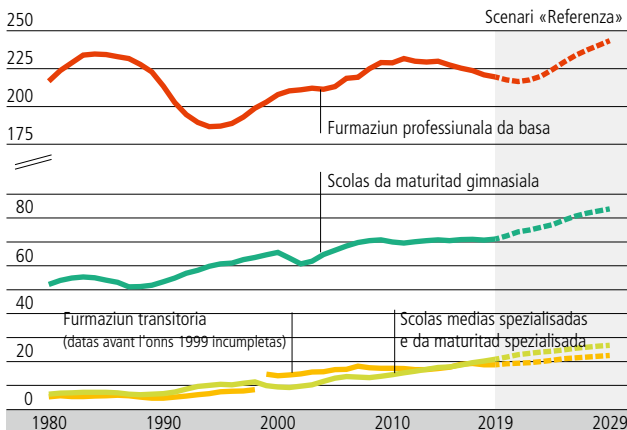
Stadi da furmaziun il 2019

Quota en pertschient da la populaziun

Scolars sin il stgalim secundar II

En 1000

La participaziun a la furmaziun s'augmenta

La participaziun a la furmaziun sin il stgalim secundar II ed oravant tut sin il stgalim terziar è s'augmentada cleramain durant ils ultims 30 onns. Quai pertutga oravant tut er scolaziuns che pussibiliteschan l'access ad ina scola auta. Uschia è la quota da maturitad (gimnasiala, professiunala e speziala) creschida da 25,7% l'onn 2000 a 40,9% l'onn 2018. A las scolas autas è il dumber da studentas e students pli che sa dublegià tranter ils onns 2000/01 e 2019/20. Betg sco ultim è quai d'attribuir a la fundaziun da las scolas autas spezialisadas e da las scolas autas da pedagogia.

En correspundenza cun quest svilup vegni spetgà ch'il nivel da furmaziun da la populaziun svizra vegnia a s'augmentar cleramain ils proxims onns. La quota da las personas cun in diplom terziar en la gruppa da populaziun tranter 25 e 64 onns dastgass s'augmentar da 44% l'onn 2019 sin 51% l'onn 2030.

Scolaziun terminadas il 2019

Stgalim da scola	Total Dunnas	
	en %	

Stgalim secundar II

Attest. da la matur. gimnasiala	18 873	57,0
Attestats da la maturitad professionala	14 524	46,9
Diploms da la scolaziun prof. ¹	67 959	44,5

Stgalim terziar

Scolaziun professionala superiura		
Diploms da scolas prof. superiuras	9 732	49,0
Diploms federals	2 876	33,0
Certificats prof. federals	14 717	40,4

**Scolas autas professionalas
(incl. SAP)**

Diploms	1 074	51,2
Diploms da bachelor	17 481	55,3
Diploms da master	4 807	55,5
Scolas autas universitarias		
Licenziats/diploms	101	77,2
Diploms da bachelor	14 771	52,7
Diploms da master	14 365	51,3
Doctorats	4 307	45,8

1 Incl. attests federals professionals

**Persunas d'instrucziun il 2018/19
Personal da scolas autas il 2019**

	Equivalent en temp cumplain	Dunnas en %
Scola obligatorica ¹	60 792	76,1
Stgalim primar 1–2	9 257	94,9
Stgalim primar 3–8	31 686	83,1
Stgalim secundar I	19 849	55,5
Stgalim secundar II ²	17 560	44,4
Scolas autas universitarias	44 958	43,6
Professurs/professuressas	4 186	23,8
Ulteriurs docents	2 662	31,5
Assistents ³	23 005	41,7
Scolas autas prof. (incl. SAP)	18 268	45,3
Professurs/professuressas	1 840	29,4
Ulteriurs docents	6 195	41,9
Assistents ³	4 605	40,8

1 Senza instrucziun separativa, dumbraziun dubla pussibel

2 Scolas d'instrucziun generala e professionala

3 Incl. collavurats scientific

**Expensas publicas per la furma-
ziun il 2018** en milliardas francs

Total	38,9
da quai salaris	25,8
Scola obligatorica (incl. scolina)	17,2
Scolas spezialas	1,9
Scolaziun prof. da basa	3,5
Scolas d'instrucziun generala	2,4
Furmaziun professionala superiura	0,5
Scolas autas universalas	8,4
Incumbensas betg divisiblas	0,7

Furmaziun supplementara

La maioritad da la populaziun svizra (quasi 80% da la populaziun permanenta tranter 25 e 64 onns) è sa participada l'onn 2016 ad almain in'activitad da furmaziun supplementara. En quest connex datti ina relaziun positiva tranter l'integrasiun en il martgà da lavur ed il nivel da furmaziun d'ina vart e la participaziun ad occurrenzas da furmaziun supplementara da l'autra vart.

**In pajais activ en la
perscrutaziun**

L'activitad da perscrutaziun e da svilup (P+S) en in'economia publica è in factur economic impurtant. Cun ina quota da P+S da 3% dal product interior brut (2017) è la Svizra in dals stadis ils pli activs en la perscrutaziun. L'onn 2017 è vegnids impundids en Svizra circa 21 milliardas francs per P+S. Da quests daners pertutgan 67% l'economia privata ed ulteriurs 30% las scolas autas; ils 3% restants sa repartan sin la Confederaziun e sin diversas organisaziuns privatas senza finamira da rendita.

Las activitads P+S da las firmas svizras a l'exteriur èn tradiziunalmain fitg grondas. Las expensas correspondentas da l'economia privata a l'exteriur han importà l'onn 2019 15,8 milliardas francs ed èn cun quai pli autas che las 15,5 milliardas francs ch'èn vegnidas impundidas en Svizra.

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html
→ Chatarr statisticas → Furmaziun e scienza

Internet e telefonia mobila

Vers la fin dal 20. tschientaner ha il progress da la telefonia mobila surpassà quel da l'internet, avant ch'il spustament a l'internet mobil ha cumenzà. Perditga da quai dat d'ina vart il dumber da contracts da telefonia mobila cun access a l'internet: quest dumber è creschi da 3,4 milliuns (2010) ad 8,6 milliuns (2019). Da l'autra vart sa mussa quai a maun dal volumen total da datas transmessas sur raits mobilas: quest volumen è stà l'onn 2019 135 giadas pli grond che l'onn 2010. Entant che quai eran l'onn 1998 anc 0,7 milliuns persunas da 14 onns e dapli che duvravan regularmain l'internet, eran quai il cumenzament da l'onn 2020 gia 6 milliuns. Il commerzi electronic sa sviluppa cuntinuadamain. L'onn 2019 han 5,3 milliuns persunas fatg almain ina cumpra online entaifer 12 mais, 50% dapli che l'onn 2010.

Monuments, museums e bibliotecas

Radund 75 000 monuments architectonics eran l'onn 2016 en Svizra sut protecziun lianta per las proprietarias ed ils proprietaris. Stgars 4% da quests monuments architectonics eran d'impurtanza naziunala. Quasi mintga dieschavel monument architectonic protegì era in edifizis sacrals. L'onn 2019 ha l'Uffizi federal da statistica dumbrà en Svizra 1129 museums cun 75,2 milliuns objects e cun 14,2 milliuns entradas. Las diesch bibliotecas cun la purschida la pli gronda avevan l'onn 2019 inventaris da totalmain circa 55,8 milliuns exemplars.

Film e kino

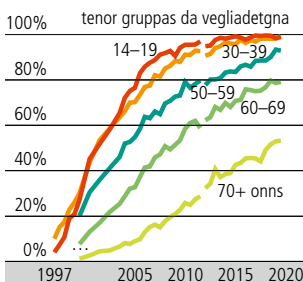
L'onn 2019 devi en Svizra 269 kinos cun 605 salas. Quests kinos han già 12,5 milliuns entradas. Il cumenzament dals onns 2000 vegnivan mussads en Svizra vers 1300 films per onn. Oz munta quest dumber a var 2000. La quota da films svizzers è s'augmentada da ca. 10% a 15%. La quota dal martgà dals films svizzers importa en media circa 5% dapli l'onn 2000.

Praticas culturalas

Il pli savens ha la populaziun svizra visità l'onn 2019 monuments e lieus (74%), concerts (72%), museums ed exposiziuns (71%) sco er kinos

Internet

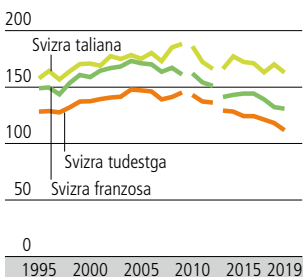
Utilisaders regulars¹

¹ Utilisaziun da l'internet pliras giadas per emna
Funtaunas: Net-Matrix-Base, UST

Utilisaziun da la televisiun

en minutas per di ed abitant

Funtauna: Mediapulse SA; dapi il 2013 Kantar Media, 1983-2012 Telecontrol (basa: populaziun a partir da 3 onns, valor media per di (gli-du))

Utilisaziun dal radio

en minutas per di ed abitant

	2009	2014	2019
Svizra tudestga	119	105	96
Svizra franzosa	106	86	78
Svizra taliana	108	102	94

Funtauna: Mediapulse SA Radiocontrol (basa: populaziun a partir da 15 onns, valor media per di (gli-du))

(67%). Ils ultims 5 onns è la visita da festivals s'augmentada il pli fitg (47% cumpareglia cun 38% l'onn 2014). 65% da la populaziun pratitgescha in'activitad culturala sco amaturas ed amaturas engaschads. Mancanza da temp (50%), memia paucs meds finanziaus (32%) u mancanza d'interess (29%) vegnan numnads il pli savens sco motivs che impedeschan (dapli) activitads culturalas.

Economia culturala

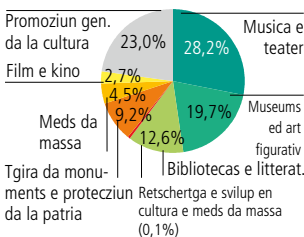
L'onn 2018 cumpigliava il sector da la cultura 63 639 interpresas cun 66 122 lieus da lavur – u 10,5% da las interpresas da l'economia generala. Quellas avevan 234 494 persunas empoiadas (161 433 equivalents a temp cumplain) u 4,5% da tut las persunas empoiadas. Tut en tut aveva la Svizra 312 000 persunas che lavuravan sin il champ cultural, inclusiv persunas senza professiun culturala en il sector da la cultura e talas cun ina professiun culturala ordaifer il sector da la cultura. L'onn 2018 ha la creaziun da valurs dal sector da business da la cultura importà 15,2 milliardas francs per pretschs currentes u 2,1% dal PIB.

Finanziaziun da la cultura tras il maun public

Pli che in quart da tut las expensas publicas per finanzia la cultura han la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas impundi l'onn 2018 per il sector «musica e teater» (831 milliuns francs). Per il sector «museums ed art figurativ» han els impundi 579 milliuns francs. Lura suondan ils secturs «bibliotecas e litteratura», «tgira da monuments e protecziun da la patria», «meds da massa» sco er «film e kino» cun contribuziuns da 371, 271, 134 ed 80 milliuns francs. Ils pli gronds donaturs da subvenziuns èn ils chantuns cun passa 700 milliuns francs, suandads da las vischnancas (600 milliuns francs) e da la Confederaziun (200 milliuns francs).

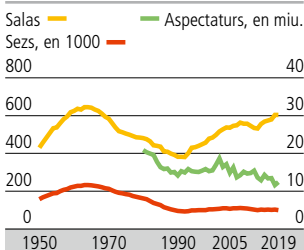
Expensas publicas tenor secturs culturals, 2018

Vischnancas, chantuns e Confederaziun

Funtauna: UST/Admin. fed. da finanzas (AFF)

Kino

Expensas da las chasadas privatas per la cultura e per las medias

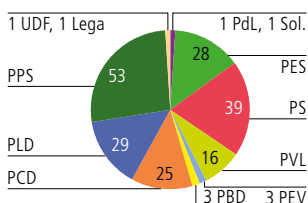
L'onn 2018 han las chasadas privatas impundi stgars 15,8 milliardas francs per la cultura (incl. medias). Quai èn 347 francs per mais e per chasada resp. 6,5% da tut las expensas da consum. Cun stgars 85% (13,3 milliardas francs) han las expensas en il sector da las medias – incl. abunaments da televisiun e d'internet – furmà la part la pli gronda da tut las expensas per la cultura. Senza las medias èsi vegni impundi il pli bler per teaters e per concerts (698 milliuns francs).

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Cultura, medias, societad d'infurmaziun, sport

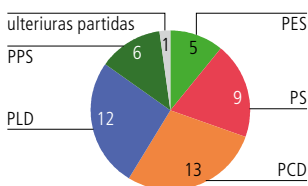
Il sistem politic

La Svizra è dapi l'onn 1848 in stadi federal e cumpiglia 26 chantuns. La regenza (Cussegl federal) è in'autorità collegiala cun 7 commembers (a partir da l'onn 2016: 2 PLD, 2 PS, 2 PPS, 1 PCD). Ella vegn elegida dal parlament. Quel sa cumpona da duas chombras: dal Cussegl naziunal (represchentanza dal pievel, 200 sez) e dal Cussegl dals chantuns (represchentanza dals chantuns, 46 sez). Plinavant influenzeschan vasts dretgs dal pievel (dretg d'iniziativa e da referendum) e votaziuns dal pievel il sistem politic da la Svizra.

Mandats en il Cussegl naziunal il 2019

Mandats en il Cussegl dals chantuns il 2019

Elecziuns dal Cussegl naziunal il 2019

	Fermezza da la partida en %	Mandats	Dunnas	Umens	Dunnas en %
PLD	15,1	29	10	19	34,5
PCD	11,4	25	7	18	28,0
PS	16,8	39	25	14	64,1
PPS	25,6	53	13	40	24,5
PVL	7,8	16	8	8	50,0
PBD	2,4	3	1	2	33,3
PES	13,2	28	17	11	60,7
Ulteriuras partidas ¹	7,3	7	3	4	42,9

¹ PEV (3 mandats, 2 dunnas), PCS, PSdL (1 mandat), Sol. (1 mandat, 1 dunna), DS, UDF (1 mandat), Lega (1 mandat), MCR. Abreviazions vesair sutvart

Elecziuns dal Cussegl naziunal 2019

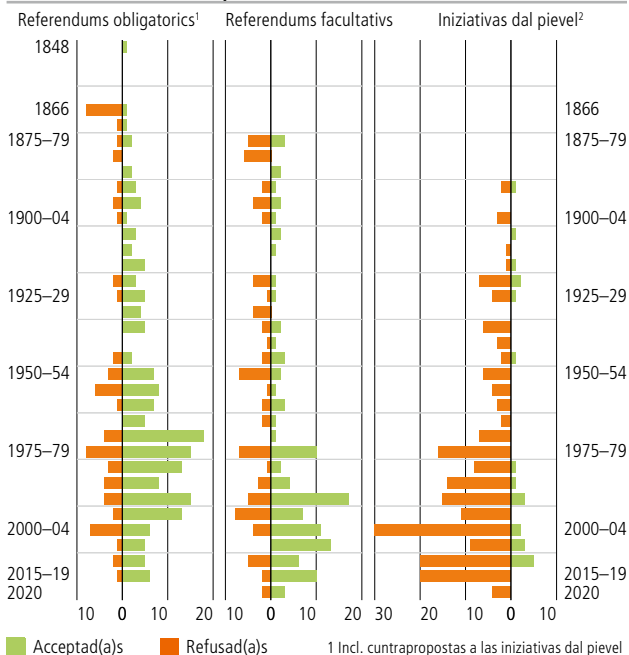
Tar las elecziuns dal Cussegl naziunal da l'onn 2019 han las duas partidas ecologicas, la Partida ecologica svizra (PES) e la Partida verd-liberala (PVL), realisà ils gudogns ils pli gronds. La PES ha augmentà sia fermezza da partida per 6,1 puncts procentuals sin 13,2%, la PVL per 3,2 puncts procentuals sin 7,8%. Cun 3,8 puncts procentuals è la Partida populara svizra (PPS) stada la gronda perdenta da las elecziuns dal Cussegl naziunal 2019. Cun 25,6% resta ella però tuttina la partida la pli ferma en il Cussegl naziunal. Ultra da la PPS han er las autras trais partidas dal Cussegl federal – PLD, PCD e PS – pers fermezza da partida; per tuttas trais è il resultat da l'onn 2019 stà il resultat il pli schlet da lur istorgia.

Abreviazions da las partidas

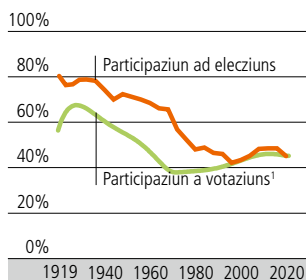
PLD Partida liberaldemocratica svizra ¹	PBD Partida burgais-democratica svizra	PES Partida ecologica svizra
PCD Partida cristiandemocratica svizra	PEV Partida evangelica svizra	DS Democrats svizzers
PS Partida socialdemocratica svizra	PCS Partida cristiansociala	UDF Uniu democratica federala
PPS Partida populara svizra	PVL Partida verd-liberala	Lega Lega dei Ticinesi
	PSdL Partida svizra da la lavur	MCR Mouvement Citoyens Romand
	Sol. Solidarités	

¹ 2009: fusiun da la PLD e da la PLS sut il num «PLD. Ils Liberals»

Votaziuns federalas dal pievel (in classas da 5 onns)

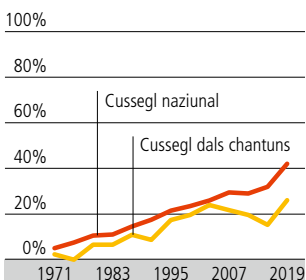

Participaziun

1 Trend (regressiun robusta, sa basond sin tuts las votaziuns da 1919 a 2020)

Quota da dunnas elegidas

Participaziun naziunala a las elecziuns ed a las votaziuns

Dapi l'onn 1919, cur che la participaziun a las elecziuns dal Cussegl naziunal era anc stada ad 80%, ha gi lieu ina diminuziun cuntinuada fin al nivel per entant il pli bass da 42% la mesadad dals onns 1990. Dapi lura è vegnì registrà in lev augment da la participaziun sin sur 48%. Tar las elecziuns dal Cussegl naziunal 2019 è la participaziun puspè sa reducida per l'emprima giada (45%). La participaziun a las votaziuns naziunals differescha dentant considerablamain pervia da la gronda diversità da las dumondas da votaziun. Suentar ina diminuziun cuntinuada da la participaziun fin en ils onns 1980, è sa mussada ina stabilisaziun. Durant ils ultims tschintg onns è – cun ina quota da participaziun da 46% – schizunt vegnì registrà in lev augment cumpareglia cun ils onns 1990 (43%) e cun ils onns 1980 (40%).

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Politica

Rendaquints da las administraziuns publicas¹

en milliardas francs

	Entradas			Expensas			Surplis		
	2000	2010	2019	2000	2010	2019	2000	2010	2019
Total²	165,5	195,1	232,9	153,7	192,6	229,6	11,8	2,5	3,4
Confederaziun	53,1	64,7	77,0	49,3	61,6	72,2	3,8	3,1	4,8
Chantuns	63,2	77,2	93,8	60,3	76,0	96,3	2,8	1,2	-2,5
Vischnancas	42,1	42,7	50,3	40,6	43,1	49,9	1,5	-0,4	0,4
Assicuranzas socialas	44,9	54,4	64,7	41,6	55,8	64,0	3,4	-1,4	0,7

1 Tenor il model "FS" (naziunal)

2 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

Debts da las administraziuns publicas¹

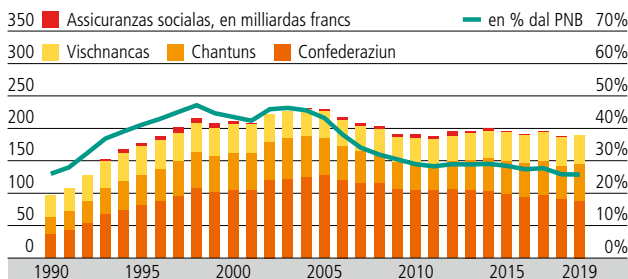
en milliardas francs

	1990	2000	2010	2015	2018	2019
Total²	95,9	205,8	182,4	192,4	185,5	187,2
Confederaziun	36,5	104,5	104,0	98,2	91,0	88,0
Chantuns	26,7	57,7	40,9	51,6	51,0	55,4
Vischnancas	32,8	43,7	38,9	43,9	44,7	45,3
Assicuranzas socialas	–	5,7	7,4	2,6	1,2	0,3

1 Tenor il model "GFS" (internaziunal)

2 Dumbraziuns dublas betg cuntegnidas en il total

Debts da Confederaziun, chantuns e vischnancas

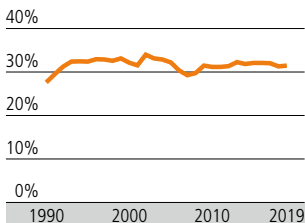

La quota statale misura las expensas da las finanzas publicas en pertschients dal product interior brut (PIB). Ella cuntegna las expensas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas, sco era quellas da las assicuranzas socialas publicas. Dapi ils onns 1970 è la quota statale da la Svizra creschida cuntinuadamain ed ha cuntanschi l'onn 2002 cun 34,0%

ina valor maximala. L'onn 1990 importava quella anc 27,6%. Grazia a la situaziun da la conjuntura fitg buna ils onns 2003 fin 2008 sco er grazia a differentas mesuras da distgargia ha la quota statale da la Svizra pudì vegnir sbassada temporamain. Dapi l'onn 2009 è la quota statale da la Svizra puspè creschida pervia da la situaziun dif-

Quota statale

en % dal PNB

ficila economica e finanziaria, sa chatta però sut 33%. Cumpareglia cun l'exteriur ha la Svizra ina da las quotas statalas las pli bassas da tut ils pajais da la OECD. Uschia han in pèr stadis europeics ina quota cleramain pli auta, che importa var 50% u schizunt dapli.

Er la quota da debits tenor la definiziun da Maastricht è en Svizra relativamain bassa cumpareglia cun ils pajais da la OECD. Ils gronds deficits dals onns 1990 han però chaschunà in augment spectacular dal stadi dals debits publics. Quels èn sa dublegiads entaifer in decenni ed han cuntanschì la fin da l'onn 2004 cun 229,7 milliardas francs ina valur maximala. Dapi lura mussa la quota d'indebitament ina tendenza degressiva. Grazia a la recreaziun conjunturala che ha durà fin mez da l'onn 2008, grazia a la distribuziun da las reservas d'aur restantas da la Banca naziunala svizra, ma er grazia a differentas mesiras structuralas (tranter auter programs da distgargia, frains als debits ed a las expensas) han las finanzas publicas pudì reducir cuntinuadamain lur debits fin l'onn 2011. La fin da l'onn 2018 importava la quota d'indebitament 25,8%.

Entradas da las administraziuns publicas¹

en milliardas francs. Suenter deducziun da las dumbraziuns dublas

	2010	2015	2018
Total	195,1	216,1	228,6
Entradas ordinarias	195,1	215,5	228,4
Entradas dal menaschi	184,2	204,9	217,8
Entradas fiscals	162,8	181,5	193,7
Patentas e concessiuns	4,0	3,8	3,7
Cumpensaziuns	16,5	18,1	18,2
Retgavs divers	0,4	0,9	1,5
Retgavs da transfer	0,5	0,6	0,7
Entradas finanziarias	8,8	8,4	7,9
Entradas d'investiziun	2,1	2,2	2,7
Entradas extraordinarias	0,0	0,6	0,2
Entradas extraordinarias	0,0	0,5	0,2
Retgavs d'investiziun extraordinaris	0,0	0,1	0,0

1 Tenor il model "FS" (naziunal)

Expensas da las administraziuns publicas tenor funcziuns¹

en milliardas francs. Suenter deducziun da las dumbraziuns dublas

	2010	2015	2018
Total	192,6	214,5	220,5
Administraziun generala	13,9	18,7	16,1
Urden e segirtad publica, defensium	14,5	16,1	16,9
Furmaziun	32,7	36,8	38,9
Cultura, sport e temp liber, baselgia	6,3	6,8	7,1
Sanadad	11,4	14,3	15,3
Segirezza sociala	75,3	83,9	88,2
Traffic e telecomunicaziun	16,6	16,9	16,8
Protecziun da l'ambient e planificaziun territoriala	5,8	6,1	6,3
Economia publica	7,6	8,8	8,8
Finanzas e taglias	8,7	6,1	6,0

1 Tenor il model "FS" (naziunal)

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Administraziun e finanzas publicas

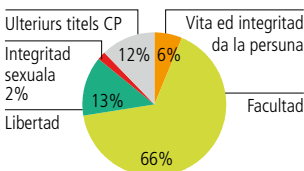
► www.efv.admin.ch → Themen → Finanzstatistik

Statisticas criminalas reflecteschan mo per part il cumportament real: Per l'ina sa midan normas penals cun la societad, per l'otra vegnan statisticas criminalas er influenzadas fermamain da resursas personalas, da prioritads da persecuziun, da l'effizienz da la polizia e da la giustia sco er da la prontezza da la populaziun da far ina denunzia. L'influenza da quests facturs n'è dentant strusch quantifitgbla.

Denunzias

L'onn 2019 èn vegnids registrads en la Statistica criminala da la polizia (SCP) tut en tut 432 000 malfatgs cunter il Cudesch penal svizzer (CP), 75 757 cunter la Lescha da narcotics (LN) e 37 024 cunter la Lescha federala davart las persunas estras e l'integraziun (LEI). La quota da scleriment da delicts da mazzament era 94%, quella da delicts da facultad percenter mo 24%. En il sector da la violenza a chasa ha la polizia registrà 19 669 malfatgs. La mesadad da quests

Delicts tenor titels dal cudesch penal 2019

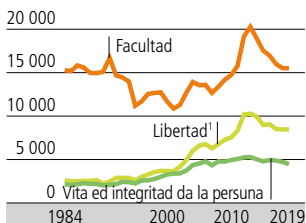

malfatgs èn capitads entaifer in partenadi existent. La classificaziun da las persunas inculpadas tenor la naziunalitad ed il status da dimora mussa che 49% da las persunas inculpadas en il sector dal Cudesch penal e 54% da las persunas inculpadas en il sector da la Lescha da narcotics eran Svizras u Svizzers. 32% resp. 23% da las persunas inculpadas eran persunas estras domiciliadas en Svizra, 20% resp. 22% persunas estras senza domicil permanent en Svizra. En il sector da la Lescha federala davart las persunas estras e l'integraziun eran 83% da las persunas inculpadas persunas estras senza domicil permanent en Svizra.

Condemnaziuns

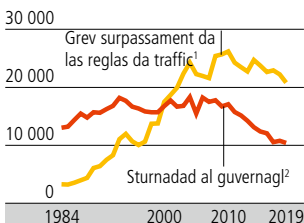
Entant ch'ils onns 1980 èn vegnidas registradas passa 45 000 condemnaziuns da persunas creschidas, è quel dumber pli che sa dublegià dapi lura. L'onn 2019 eran quai var 105 000. Il svilup è stà fitg different tut tenor la lescha ch'è decisiva per la condemnaziun. En il sector dal Cudesch penal è vegnida registrada ina reducziun da 13% envers l'onn 2013 cun la valor maximala. En la Lescha federala davart il traffic sin via (LTV) ha l'augment dal dumber da controllas dal traffic sin via tranter 1984 e 2014 chaschunà dapli condemnaziuns. Dapi l'onn 2014 è il dumber da condemnaziuns dentant sa reduci per 6%. En il sector dals narcotics sa mussa dapi l'onn 2015 ina tendenza regressiva (-23%). Il dumber da condemnaziuns pervia da cuntravenziuns cunter la Lescha federala davart las persunas estras è sa reduci dapi l'onn 2013 per 15% sin 16 500 condemnaziuns l'onn 2019.

Singuls delicts CP

1 Smanatschas, sforzs, commerzi cun umans, privaziun da la libertad e rapiments, rapiments d'ostagis, violaziuns da domicili

Singuls delicts LTV

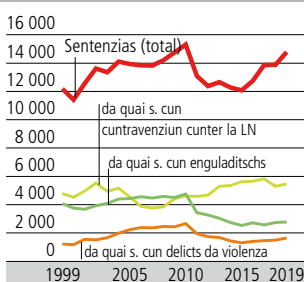

1 Art. 90 cifra 2 LTV

2 Cun ina concentrasiun d'alcohol qualifitgada en il sang (Art. 91, al. 1, 2. frasa LTV)

Sentenzias penals cunter giuvenils

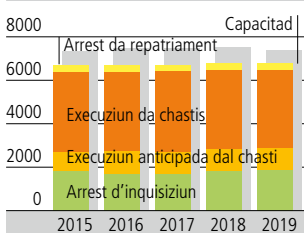
Il dumber da sentenzias cunter giuvenils è stà l'onn 2019 14 773, quai che corresponda ad in augment da 6% en cumparegliaziun cun l'onn precedent. In augment hai dà tar il dumber da sentenzias pervia da delicts da violenza (+11%), pervia dal commerzi cun narcotics (+13%) e pervia da cuntravenziuns cunter la Lescha davart il traffic sin via (+13%).

Privaziun da la libertad

Al di da referenza, il 31. da schaner 2019 avevi en Svizra 102 instituziuns da detenziun (savens pli pitschnas) cun tut en tut 7394 plazzas. Il medem di eran occupadas 6943 plazzas da praschunieras e praschuniers. La rata d'occupaziun era pia 94%. 66% dals praschunieras e praschuniers sa chattavan en l'execuziun giudiziala, 27% en l'arrest d'inquisiziun, 4% eran arrestads pervia da mesiras repressivas tenor la Lescha federala davart las personas estras ed ils ulteriurs 3% per auters motivs.

Dumber total da praschuniers tenor la furma d'arrest

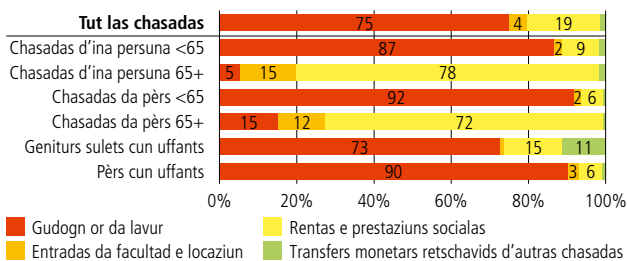

Recidivas

La rata da recondemnaziun da las personas creschidas condemnadas l'onn 2015 pervia da crims e da delicts era 17% entaifer ina perioda d'observaziun da trais onns (q.v.d. fin 2016). La rata da recondemnaziun la pli bassa avevan personas senza chastis precedents (13%).

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Criminalitad e dretg penal

Cumposiziun da las entradas bruttas tenor il tip da chasada, 2015–2017

Budget da las chasadas: entradas

Considerond la media da tut las chasadas èn ils gudogns or da lavur cun 75% las entradas principalas d'ina chasada. Er impurtantas èn las entradas da las rentas da l'emprima e da la segunda pitga ed ulteriuras prestaziuns socialas (19%). La part restanta sa cumpona d'entradas da facultad e da transfers monetars retschavids d'autras chasadas.

Il maletg daventa pli differenzià, sch'ins resguarda la structura da las entradas da las chasadas tenor ils tips da chasada. En quel cas sa mussa che domineschan per exempel las entradas da rentas en chasadas a partir da 65 onns. Ils gudogns or da lavur e cunzunt las entradas da facultad giogan però er in'impurtanta rolla.

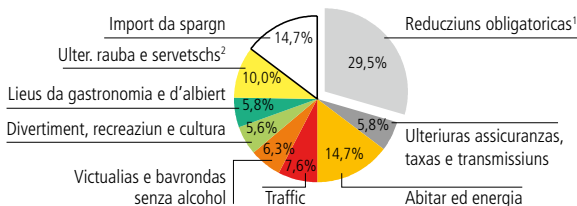
Las entradas che resultan da transfers monetars retschavids d'autras chasadas èn la finala in'impurtanta funtauna d'entradas mo per tips da chasada specifics sco per exempel per geniturs sulets cun uffants, nua ch'ellas importan en media 11%.

Budget da las chasadas: expensas

La structura da las expensas variescha main marcantamain. Il pli grond post furman las deducziuns obligatoricas cun 29% da las entradas bruttas. Il post il pli grond sin il sector da las expensas da consum furman las expensas per abitar cun 15%. Ulteriurs posts pli gronds èn las expensas per victualias e bavrondas senza alcohol, per il traffic, per il divertiment, la recreaziun e la cultura.

Suenter la deducziun da tut las expensas restan en media 15% da las entradas bruttas sco import da spargn. Tut tenor il tip da chasada sa mussan en quel connex però cleras differenzas. Chasadas a partir da 65 onns han en media in import da spargn pli bass che chasadas pli giuvnas. Mintgatant è quel schizunt en il minus. Quai signifitga che las chasadas vivan tranter auter da la facultad.

Cumposiziun dals budgets da tegnairechasa, 2015–2017

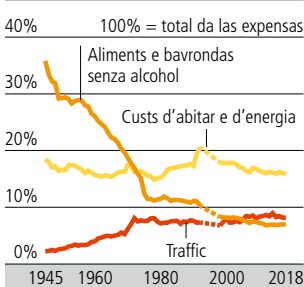
¹ Taglias, contribuziuns d'assicuranza sociala, premias da basa da la cassa da malsauns, transfers ad auters tegnairechasa

² Minus entradas sporadiccas

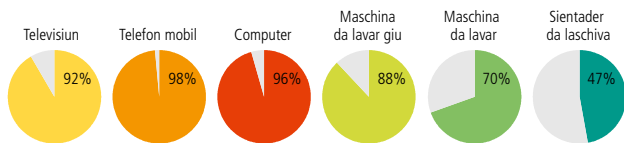
Las expensas da las chasadas en il decurs dal temp

La structura da las expensas da las chasadas è sa midada fitg en il decurs dal temp. Quellas midadas èn cleramain pli grondas che las differenzas tranter las chasadas dad oz. Uschia è per exempel la quota da las expensas per victualias e bavrondas alcoholicas da 35% dal total da las expensas da l'onn 1945 sa reducida oz sin 7%. Percunter è la quota d'altres expensas s'augmentada, sco per exempel quella da las expensas per il traffic da var 2% fin 8%.

Svilup da singulas expensas da las chasadas

Equipament cun singuls bains da consum il 2018

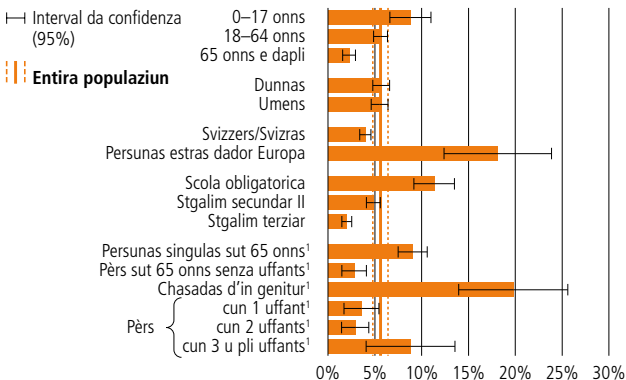

Equipament cun bains da consum

La preschentaziun da l'equipament cun ina schelta da bains da consum stabels mussa che las chasadas svizras èn equipadas detg bain sin il sector da la tecnologia d'infurmaziun. Uschia vivan 96% da tut las personas en ina chasada che dispona d'in computer e passa 98% en ina chasada che dispona d'in telefon mobil. Quellas quotas vegnan a crescer era vinavant: l'onn 1998 vivevan unicamain 55% da tut las personas en ina chasada cun in computer.

Era sin il sector d'apparats per il tegnaichasa sco ina macchina da lavar giu, ina macchina da lavar u ina macchina da sientar po vegnir observà in augment. Entant che vivevan il 2018 88% da tut las personas en ina chasada cun ina macchina da lavar giu, eran quai il 1998 pir 61%.

Quota da las privaziuns materialas tenor diff. characteristics sociodemograficas, 2018

¹ Persunas en in tegnaichasa cun questas characteristics

Privaziuns materialas

Betg posseder bains da consum duraivels na signifitga betg en mintga cas ch'ins ha renunzià a quels per raschuns finanzialas. 2018 han main che 2% da las persunas che vivan en Svizra stuì renunziar ad in computer per raschuns finanzialas e 5% han stuì renunziar ad in auto per il diever privat. Ina da las privaziuns pli frequentas è liada a la mancanza da reservas finanzialas: 20,7% da las persunas che vivan en ina chasada privata na possedeavan betg ils meds finanzials per far ina expensa imprevisa da 2500 francs. Gist suenter suondan las privaziuns liadas a las cundiziuns d'abitar: 17,2% da la populaziun ha vivì en in quartier memia canerus (vischins u canera da la via), 7,9% en in quartier cun problems da criminalità, violenza u vandalissem e 9,9% en in quartier cun problems d'umidità. Ultra da quai n'han 9,6% da las persunas betg pudì sa lubir mintg'onn in'emna vacanzas davent da chasa.

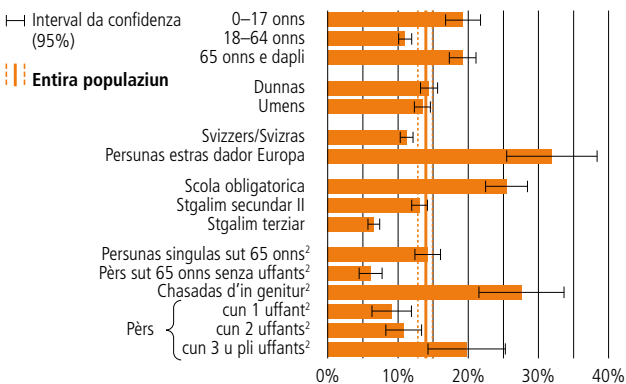
Paupradad e privel da paupradad

L'onn 2018 èn stads pertutgads 7,9% da la populaziun residenta en chasadas privatas da la paupradad d'entradas. Quai correspunda a 660 000 persunas. Il cunfin da paupradad, che sa basa sin il minimum social d'existenza, importava per ina persuna singula 2286 francs il mais, ubain 3968 francs per dus creschids cun dus uffants. Tenor il concept per identifitgar il privel da paupradad eran 13,9% da la populaziun ubain 1 165 000 persunas periclitadas da daventar paupras. La quota definida per il privel da daventar pauper (60% da las entradas medias d'equivalenza) importava 2495 francs per mais per ina persuna singula, respectivamain 5240 francs per dus creschids cun dus uffants.

Paupradad da persunas che gudognan

Las persunas che vivan en chasadas cun ina importanta participaziun al martgà da lavur han generalmain las quotas da paupradad las pli bassas. L'integrasiun gartegiada en il martgà da lavur è per regla ina buna proteccziun cunter la paupradad. Tuttina eran l'onn 2018 3,7% da la populaziun cun gudogn u var 133 000 persunas pertutgadas da paupradad, er sch'ellas gudagnavan. La paupradad da persunas che gudognan po vegnir descritta il meglier en funcziun da la segirezza e malsegirezza da lur situaziun da gudogn a lunga vista: sche las cundiziuns u las furmas da lavur pon vegnir taxadas evidentamain u tendenzialmain sco malsegiras, è er il privel pli grond da daventar pauper.

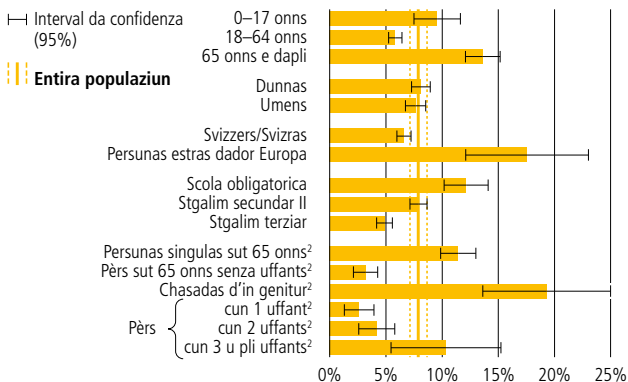
Quota dal privel da paupradad¹ tenor diff. caracteristicas sociodemograficas, 2018

¹ Sa basa sin entradas senza consideraziun da eventual effectiv da la facultad

² Persunas en in tegnairechasa cun questas caracteristicas

Quota da paupradad¹ tenor differentas caracteristicas sociodemograficas, 2018

1 Sa basa sin entradas senza consideraziun da eventual effectiv da la facultad

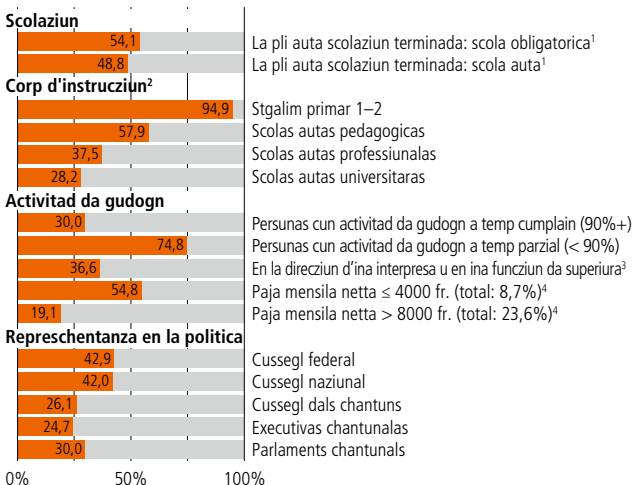
2 Persunas en in tegnaichasa cun questas caracteristicas

Repartiziun ineguala da las entradas

L'inegualitad en la repartiziun da las entradas vegn analisada a basa da las entradas d'equivalenza disponibilas. Quella vegn calculada suandantamain: las expensas obligatoricas vegnan subtrahadas da las entradas bruttas. Las entradas che resultan tras quai vegnan divididas cun la grondezza equivalenta da la chasada. Uschia èn las entradas d'equivalenza disponibilas in indizi per il standard da viver da las singulas persunas independentamain dal tip da chasada, en il qual ellas vivan. L'onn 2018 avevan las persunas las pli ritgas (20% da la populaziun) a disposiziun en media entradas d'equivalenza disponibilas 4,3 giadas pli autas che las persunas las pli paupras (20% da la populaziun).

Cifras distinctivas davart l'egualitad tranter dunnas ed umens

Quota da dunnas en % (ultim stadi disponibil 2018–2021)

0% 50% 100%

1 Populaziun residenta da 25–64 onns
2 Magistras en scolina resp. stgalim d'entrada
1.–2. onn e professuressas e ulteriuras
docentas a las scolas autas

3 Lavurantas
4 Persunas che lavuran a temp cumplain,
economia cumplensiva

► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Situaziun economica e sociala da la populaziun

Monitoring da las finamiras da l'Agenda 2030

L'Agenda 2030 da las Naziuns unidas furma in nov rom da referenza ch'è valaivel en tut il mund e che dirigia las activitads da la Svizra en il sector dal svilup durabel. Il sistem d'indicaturs MONET 2030 è vegni extendì en quel senn per pudair observar, sche las 17 finamiras da l'Agenda 2030 vegnan cuntanschidas. Ventgatrais indicaturs particularmain impurtants èn vegnids tschernids sco indicaturs-clav. Deschset da quels, in per mintga finamira, èn preschentads sutvart.

Tendenza:

■ Positiv (trend corresponda a la finamira aspirada dal svilup durabel) ↗ ↘ ↔ Evoluziun visada
■ Negativ (trend contrari a la finamira aspirada dal svilup durabel) ↗ ↘ ↔ Evoluziun observada
■ Nunmidà

Finamira 1: Nagina povradad La quota da povradad s'augmenta	↘ ↗ ■
Finamira 2: Nagina fom La bilantscha da nitrogen da l'agricultura diminuescha	↘ ↘ ■
Finamira 3: Sanadad e bainstar Ils onns da vita potenzials perdids diminueschan	↘ ↘ ■
Finamira 4: Furmaziun d'auta qualidad L'abiltad da leger dals giuvenils sa meglierescha	↗ ↗ ■
Finamira 5: Egalitad tranter dunna ed um La differenza da las pajas tranter dunna ed um sa sminuescha pass per pass	↘ ↘ ■
Finamira 6: Aua netta ed installaziuns sanitaras Nagina midada signifitganta dal nitrat en l'aua sutterrana	↘ ↗ ■
Finamira 7: Energia pajabla e netta La quota d'energias regenerablas vi dal consum d'energia final s'augmenta	↗ ↗ ■
Finamira 8: Lavur degna da l'uman e creschientscha economica La quota da giuvenils che n'han betg in'activitad da gudogn u che n'èn betg en scolaziun diminuescha	↘ ↘ ■
Finamira 9: Industria, innovaziun ed infrastruttura L'intensitad materiala diminuescha	↘ ↘ ■
Finamira 10: Damain inegalitads La repartiziun da las entradas tranter ils pli bainstants ed ils pli povers n'è betg sa midada signifitgantamain	↘ ↗ ■
Finamira 11: Citads e vischnancas durablas Nagina midada signifitganta da la quota dals custs da locaziun vi da las entradas dal budget dals pli povers	↘ ↗ ■
Finamira 12: Consum e produenziun cun responsabladad La produenziun totala da rument chasan s'augmenta	↘ ↗ ■
Finamira 13: Mesiras per la protecziun dal clima La sminuziun da las emissions da gas cun effect da serra na corresponda betg dal tutfatg al svilup che fiss necessari per cuntanscher la finamira	↘ ↗ ■
Finamira 14: Vita sut aua La chargia da nitrogen exportada en il Rain sper Basilea diminuescha	↘ ↘ ■
Finamira 15: Vita sin terra Las populaziuns d'utschels cuaders sin la glista cotschna diminueschan	↗ ↘ ■
Finamira 16: Pasch, giusta ed instituziuns fermas Il dumber da victimas da grevs delicts da violenza accumulids n'è betg sa midada signifitgantamain	↘ ↗ ■
Finamira 17: Partenadis per cuntanscher las finamiras Las expensas per l'agid public al svilup s'augmentan	↗ ↗ ■

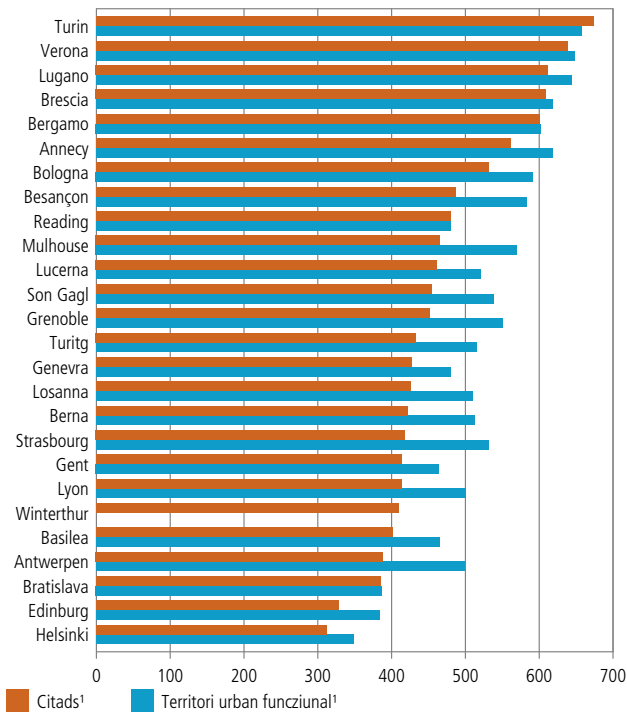
► www.bfs.admin.ch/bfs/rm.html → Chatter statisticas → Svilup durabel

City Statistics: qualidat da viver en las citads

Il project internaziunal «City Statistics» (sut la direcziun dad Eurostat), al qual sa participescha la Svizra, furnescha infurmaziuns e mesiraziuns cumparativas tar differents aspects da las cundiziuns da viver en citads europeicas. Qua sutvart è inditgà in indicatur sco exempel per ina schelta da duas citads.

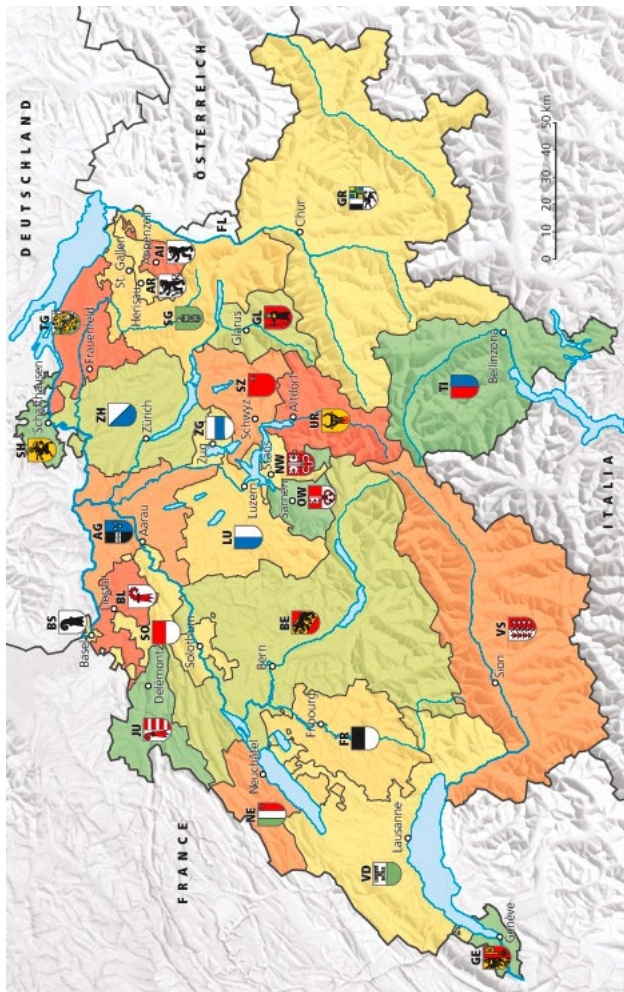
Grad da motorisaziun, 2017

Dumber d'autos da personas per 1 000 abitantas ed abitants

¹ tenor la definiziun da Eurostat

La Svizra e ses chantuns

- 26 chantuns
- 143 districts
- 2212 vischnancas
- Stadi: 1-1-2019
  - o chapitala dal chantun

Explicaziuns davart las abreviaziuns dals chantuns: cf. tabella p. 4

Annuari statistic da la Svizra 2019

L'annuari statistic è l'ovra da standard da la statistica svizra. El dat in maletg cumplessiv da la situaziun sociala ed economica da la Svizra e porscha ultra da tabellas era survistas illustradas e curts texts infurmativs davart tut ils temas da la statistica publica. L'ovra è tras e tras bilingua (tudestg e franzos); plinavant datti per englais e per talian ina survista da las pli impurtantas infurmaziuns statisticas. In chapitel separà cun chartas è deditgà als novs resultads da la statistica d'areal da la Svizra.

Edi da l'Uffizi federal da statistica. 672 paginas (lià), fr. 120.—
Da retrair en librerias u directamain tar NZZ Libro. E-Mail: nzz.libro@nzz.ch

Atlas grafic e statistic da la Svizra 1897–2017

Cun l'ediziun dal «Atlas grafic e statistic da la Svizra», publictgà dal Biro federal da statistica l'onn 1897, cuntanschan las activitads graficas da la statistica en Svizra – ch'era da quel temp anc giuvna – in punct culminant tempriv. Igl è stà l'emprim atlas da la Svizra che ha purschi ina survista da plirs temas. A chaschun dal giubileum da l'Annuari statistic da la Svizra è l'Uffizi federal da statistica sa decidì d'undrar en moda commensurada er l'istorgia da 120 onns da quest'ovra impressiunanta che dat ina invista en la realitad sociala da la Svizra a la fin dal 19avel tschientaner e da facsimilar l'Atlas sco supplement da l'Annuari 2018 e complettà cun chartas actuals.

Edi da l'Uffizi federal da statistica. 64 paginas (lià), fr. 34.— (TPV excl.). Da retrair da l'Uffizi federal da statistica.
L'Atlas po er vegnir empustà sco publicaziun singula. E-Mail: order@bfs.admin.ch

Las paginas d'internet da l'UST www.statistik.ch, che s'adattan cumplainamain als apparats mobils, cuntegnan l'entira purschida online, numnadamain las communicaziuns da pressa, las publicaziuns, ils resultats detagliads actualisads cuntinuadamain en furma d'indicators, graficas, infograficas, tabellas e da datas interactivas ch'ins po telechargiar sco er las chartas ed ils atlas concepids da l'UST. A questa purschida han ins access sut «Catalogs e bancas da datas», «Chattar statisticas». La pagina è disponibla en tudestg, en franzos, en talian ed en englais. Il cuntegn general exista er en rumantsch.

Ulteriuras infurmaziuns:

- Communicaziuns da pressa sco newsletter: communicaziun da pressa da l'UST pudais Vus abunar sco newsletter sin Vossa adressa dad e-mail – spert e gratuit. Annunzias a: www.news-stat.admin.ch
- Nov en il portal: las publicaziuns las pli actualas da l'UST enumeradas tenor tematicas. www.statistik.ch → Aktuell → Neues im Portal
- A dumondas specificas respunda il Center d'infurmaziun per statistica, telefon +41 58 463 60 11 ubain e-mail info@bfs.admin.ch